1896. HARMINCZADIK ÉVFOLYAM. 323. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, NOVEMBER 23.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 55—88.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 6 frt 70 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyol-országokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a posta-szövetségben tartoznak, negyedévre 9 frt 80 kr.
Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

Csávolszky Lajos
tulajdonos és felelős szerkesztő.

Kossuth Ferencz
főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 63—54.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
PÁRISBAN főügynökségünknél:
John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre.
Frankfurtban a/M: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg I., I. Kumpfgasse Nr. 7.
Dukes M. utódai. I., Wollzeile Nr. 6—8.
Haasenstein és Vogler. I., Wallfischgasse 10.
Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
és valamennyi hirdetési iroda.

Budapest, november 23.

A nemzeti párt vezére, gróf *Apponyi* Albert, a tegnapi vasárnapon vette át jászberényi választóitól a mandátumát, a melyet tudvalevőleg óriás küzdelem után s a kormány minden erőszaka daczára nyert el. Apponyi a választási elnöknek felelve, hoszszabb beszédet mondott, melynek egyes részei annyival is érdekesebbek, mert már előre megvilágitják — legalább egy oldalról — a legközelebb meginduló parlamenti tanácskozások, harczok lefolyását. Apponyi, a ki ellen a legkiméletlenebb harczot folytatta a kormány a választások alatt, a legvehemensebb harczra készül most a kormány ellen. Megfogyatkozott pártját teljesen képeseknek tartja a hadviselésre. Az ellenzék megfogyatkozásának egyik főokát a nemzeti érzés csökkenésében és a kozmopolitizmus emelkedésében látja. Nem csoda, ha az osztrákok ily körülmények közt a legvakmerőbb követelésekkel lépnek fel ellenünk.

Olaszországban a sajtó egy idő óta nagyon veri a dobot Francziaország mellett, a mi a reakczió arra a francziaellenes mozgalomra, a mely Crispi kormányzása alatt az olasz politikai életben keletkezett. Majd a Crispi pártjának lapja, a Tribuna vádolja a hármas-szövetséget egoizmussal s azzal, hogy a tunisi kérdésben Olaszországot teljesen kiszolgáltatta Francziaországnak s fájdalmas rezignáczióval hivatkozik az orosz-franczia szövetségre; majd Edvardo Gizetti mutat rá a Stampában (Gazetta Piemontese) arra, hogy közeledik egymáshoz napról-napra Olaszország és Francziaország, a mi okvetlen vám- és kereskedelmi szerződésre vezet s czikkét a következő szavakkal végezi: „Ha egyszer a jég meg van törve s a jó harmonia a két latin nővér közt ismét helyreállittatott, akkor a fél uton nem szabad megállani; remélhetjük, hogy a szép napok ismét visszatérnek. Viszonzásul a párisi „Roux de Parisban“ a hármas-szövegséghez huzónak kikiáltott Franchetti a következőket irja: „Kevés nép oly képes arra, hogy egymást megértse, mint az olasz és a franczia. A hasonlóság a temperamentumban, a közös visszaemlékezés 1859-re, szóval minden arra enged következtetni, hogy zavart viszony a két szomszéd nép közt minden nehézség nélkül barátságossá változtatható s mindkét országra nézve kielégitő lesz. Már-már annyira ment a dolog, hogy a Francziaország és Olaszország közt fönnállt akut ellenséges viszony egyike lett az európai politika legfontosabb elemének. De hát szükséges az, hogy egymásnak a lábai elé dorongot tartsunk? Észszerü dolog az, hogy ilyesmire használtatjuk fel magunkat?“ A Don Chisciotte is a turini Stampához hasonlóan megjegyzi, „hogy őszinte és igaz az az óhajtása, hogy a velünk annyi közös emléket őrző Francziaországgal ne legyenek tartós érdekellentéteink. Ép abban — folytatja — van Franchetti czikkeinek nagy fontossága, hogy kifejezi azt a hangulatot, mely Olaszország előkelő köreinek s nem a diplomacziának eredménye a közeledés, hanem az egész közhangulat irányváltozásának.“ Érdekes ezekkel szemben, hogy a közeledésről hogyan vélekednek irányadó franczia körökben. A „Riforma Sociale“, a mely Nitti szerkesztése alatt ugyanarra a nivóra emelkedett, a melyen Nuova Anthologia áll, azt a fáradságot vette magának, hogy néhány franczia politikushoz fordult ezzel a kérdéssel. Kevés kivétellel a felelet mind olyan, hogy csak akkor tartják lehetetlenségnek a kibékülést Olaszország és Francziaország közt, ha Olaszország elszakad a hármas-szövetségtől. A leghatározottabban ezt Reinach fejezi ki, a ki rethorikával és ragyogó szofizmákkal akarja meggyőzni az olaszokat arról, hogy mennyire rajongnak értük a francziák. „Mindig azt gondoltam — mondja — hogy Francziaország és Olaszország közt soha sem kerülhet a dolog háborura. Ha mind a két állam haláltusára fegyverkezett volna is egymás ellen — az elhatározó pillanatban a fegyver kiesett volna a kezükből s igy nagy bünt a humanizmus ellen soha sem követtek volna el. Soha sem konspirált Francziaország az olasz egység ellen s árulás lenne Cage herczeg, mr. Buffet, Broglie herczeg ellen, ha feltenné róluk az ember, hogy merényletet terveztek az olasz egység ellen. És ép ezért abban a pillanatban, a melyben Olaszország nem fog bizalmatlankodni Francziaországgal szemben, ki fog válni a hármas-szövetségből. Én a történelemnek egy titkát akarom kimondani. Francziaország a legszentimentálisabb volt és lesz valamennyi nemzet közt s a ki egy jó szót mond neki, annak örömmel dobja magát a karjai közé. Tâchez de comprendre ...“ Sokkal nyugodtabb és higgadtabban ir Jules Roche, a volt franczia kereskedelemügyi miniszter. A többi politikusnak a nyilatkozatán nagyon meglátszik a czári napok hatása. Ribot, a volt miniszterelnök, Goblet, Berthelot, a volt külügyminiszter, mind a hármas-szövetség ellen ir. S véleményüket a legnyiltabban Maurice Barrés fejezi ki, a ki nem tud a miatt megvigasztalódni, hogy a nápolyi herczeg résztvett a német hadgyakorlatokon s azt mondja, hogyan barátkozhatnék Francziaország Olaszországgal, mikor tudja, hogy mihelyt Strassburg felszabaditása kerül a napirendre, Olaszország egy ellenséges szövetségbe fog tartozni. „La Triplice, voilá l'ennemi!“ A „Riforma Sociale“ ebből mindazt a következtetést vonja le, hogy Olaszországnak vissza kell szereznie a cselekvési szabadságát, mert a hármas-szövetség létrejöttének inditó oka ma már nem áll fenn.

Ferdinánd bolgár fejedelem tegnap óta ismét Ebenthalban van. Utazása nemcsak váratlan, hanem meglepő is. Különösnek találják, hogy a fejedelem, noha a bécsi udvarral nagyon hideg viszonyban van, a monarchia területén időzik, épp akkor, mikor *Sándor* szerb királyt Bécsben az udvar nagy ünnepélyességgel fogadja. Szó van róla, hogy a fejedelem *Goluchowski* gróffal fog találkozni, ez azonban nem valószinü. A külügyminiszter ugyanis *Miklós* orosz nagyherczeggel vadászaton van. A fejedelemnek a bécsi udvarhoz való viszonya nem javult semmit, nem lehetetlen azonban, hogy a fejedelem kisérletet fog tenni a közeledésre. Különben, már többször megtörtént, hogy a fejedelem Bécs közelében időzött, a nélkül, hogy az udvarhoz ment volna. Igy ez volt az eset akkor is, mikor Pétervárról és Berlinből viszszatért.

A deczember havában végbemenő *bolgár választások* iránt minden oldalról élénk érdeklődés nyilvánul. A politikai pártok vezérei, Stoilov, Grekov, Radoslavov, Zankov és Karavelov, teljes buzgalommal dolgoznak, hogy a csatában győztesek legyenek. Valami általános és érdekes jelszó sehol sincs forgalomban. A küzdelem Stoilov személye körül folyik. Vagy győz, vagy bukik. Minden más szempont mellékes, épp ugy mint minden bolgár eseménynél nem az az elv vagy a lényeg, hanem a személy van a dolog közepén. „A kis ember“, a hogy Stambulov lapja, a „Svoboda“, Stoilovot elnevezte, nagyon ügyesen csinálja dolgát. Összeveszitette a pártokat és a felidézett zavarban a maga javára parkodik kiaknázni azt, a mi az ő politikáját mozdithatja elő. Stambulov és Zankov hivei együtt küzdenek ellene és az sem a legérdektelenebb, hogy Benderev ismet Bukarestbe érkezett, a hová neki Stambulov közbenjárása folytán annak idején a lábát sem volt szabad betenni. Mégis csak igaza volt Stambulovnak: Ahhoz, hogy Bulgáriában fölül legyen az ember, előbb már alul kellett lenni.

A hármas-szövetségnek a kettős-szövetséghez való viszonyáról legutóbb két helyen is oly nyilatkozakat tettek, melyek eléggé alkalmasak e kérdésbe valamelyes világosságot hozni. Egyfelől a *Petersburgskija Wjedomosti* nyilatkozott *Marschall* német birodalmi államtitkár minapi beszédéről, másfelől *Hanoteaux* franczia külügyminiszter felelt *Millerand* képviselőnek Francziaországnak Oroszországhoz való viszonyát illető interpellácziója. Az az elismerés, melylyel az orosz lap Marschallnak adózik, bizonyiték, hogy Németország és Oroszország között a legbarátságosabb viszony áll fenn. A pétervári lap azt mondja Németországról, hogy a „béke őrtállója.“ Hanoteaux válasza kissé tartózkodó és korántsem nyilatkozik meg benne annyi reménység, mint Millerand interpellácziójában. Elég homályosan, csak azzal felelt az interpellácziόra, hogy „Cherbourg-ban, Páris-ban és Chalons-ban mindazt megbeszélték, a mit meg kellett beszélni.“ Hanoteaux reservált beszédét talán szintén a pétervári lap czikke magyarázza meg legjobban, a melyből kitünik, hogy a czár párisi látogatása semmivel sem csökkentette a Németország és Oroszország között fennálló barátságot.

Li-Hung-Csang helyzete sokkal komolyabb, mint azt Európában általában hiszik. Az ősz államférfinak hatalmas ellenségei vannak, köztük a legkitartóbb az *uralkodó* nevelője: *Weng-Tung-Hö*, a ki mindenkinél nagyobb befolyást gyakorol a császárnál és már több izben megkisérelte, hogy Li-Hung-Csangot a romlásba taszitsa. Li-Hung-Csang ez ellen az *anyacsászárné* védelmére támaszkodhatik, de ez a védelem inkább árt, mint használ neki. A császár ugyanis nagyon ellene van az anyacsászárné politikai szereplésének és ellenszenvét átviszi a császárné kegyeletjeire is. Li-Hung-Csang kegyvesztessé tételére nagy befolyással volt az is, hogy európai körutjából visszatérve először a császárnénál tisztelgett és csak azután a császárnál. Weng-Tung-Hö e miatt azt tanácsolta az uralkodónak, hogy foszsza meg Li-Hung-Csangot minden kitüntetéstől, a mibe a császár csak azért nem egyezett bele, mert nem akart nyiltan ujjat huzni anyjával. Azt azonhan megtette, hogy a Tsungli-Yamen tagjává nevezte ki, a mi egyértetmü Li-Hung-Csang nyugalmazásával. Most az a hir érkezik, hogy Li-Hung-Csang egészen vissza akar vonulni a közügyektől, a mi vagy annyit jelent, hogy átadja a teret ellenségének, vagy pedig azt akarja elérni, hogy a hatalmak interveniáljanak az érdekében.

A zágrábi metropolita káptalannál üresedésbe jött fölszentelt püspöki állást, mint már közöltük, legközelebb betöltik; az állásra a Bud. Tud. értesülése szerint dr. *Suk* kanonok van kiszemelve.

A nemzeti párt ma délután 5 órakor értekezletet tart.

Gróf Apponyi Albert mandátuma.

Gróf Apponyi Albertnek vasárnap nyujtotta át egy 165 tagból álló küldöttség a mandátumot. A küldöttség vezetői voltak: *Pethes* Pál, a választás elnöke, *Koncz* Menyhért jászberényi apát-plebános, Bessenyei István, Koncsek István, Pathó János, Tarnai Alajos és Sándor, Mallár József, Sárközy János, Streitmann András, Weisz István, Popovics István, Mizsey András stb. A küldöttség reggel 7 órakor külön vonattal jött Budapestre, délelőtt 11 órakor érkezett meg a nemzeti párt körhelyiségébe, hol *Apponyi* Albert s a nemzeti párt képviselői fogadták őket. A mandátumot *Pethes* Pál választási elnök nyujtotta át Apponyinak, hosszabb beszéd kiséretében. Mielőtt átnyujtaná e mandátumot, — ugymond a választási elnök — s igy teljesitené kötelességét, egy megjegyzést tesz. E megbizólevél — mondja — oly tiszta, mint a minő tiszta gróf Apponyinak a választások tisztaságáról táplált nézete. Jászberény városa e választás idején megmutatta, hogy megingathatatlan és semmiféle befolyás által meg nem tántoritható. A választók közül, a kik Apponyi mellett szavaztak, egy sincs, a kit más ok vezetett volna zászlaja alá, mint a tiszta meggyőződes és a politikai együttérzés. Büszkén jelennek meg e mandátummal és egész nyugodtsággal veheti azt át Apponyi is, mint a politikai meggyőződés példaszerü megnyilatkozását. Mikor a mandátumot átnyujtja, élteti Apponyit, a jászberényiek országos képviselőjét. (Lelkes éljenzés és hosszantartó taps).

Apponyi erre a következő beszédet mondotta:

Gróf Apponyi Albert beszéde.

Mélyen tisztelt polgártársaim! Szeretett barátaim! Tizenöt esztendő óta többször vettem át Jászberény városának képviselői megbizását, mindig örömmel, mindig hálával, de soha oly megilletődéssel, soha oly magasztos önérzettel, mint ebben a pillanatban. (Zajos éljenzés.) Mert Jászberény választóközönségének polgári erényei, annak elvszilárdsága, annak megtántorithatatlansága, annak hozzáférhetlensége ez alatt az egész idő alatt soha oly kemény próbának nem volt kitéve, mint e választás folyamában. (Igaz! Ugy van!) Es Jászberény városa megállotta helyét; kiállotta a tüzpróbát; magasztos, messze ragyogó példát adott az ország összes választó polgárainak. A t. választási elnök ur czélzott azokra a hiresztelésekre, melyek ennek a mandátumnak tisztaságát befeketiteni igyekeznek. Az után a választási mozgalom után, melylyel a hatalom országszerte a nemzeti akaratnak szabad megnyilatkozását meghamisitani iparkodott, fájdalom, nem minden siker nélkül, azok után, a mik az ellenpárt részéről épen Jászberényben történtek, a vakmerőségnek nem csekély foka kell ahhoz, hogy arról az oldalról ennek a mandátumnak a tisztasága ellen kifogást emeljenek. (Igaz! Ugy van!) És ezt a vakmerőséget, lehet mondani az országnak egész elfogulatlan közönsége, kiki kedélyállapota szerint, hol felháborodással, hol kaczagással fogadta. (Igaz! Ugy van!) En azonban, t. barátaim igen komolyan veszem a dolgot és én, habár nekem, ismerve önöket, ismerve azokat a férfiakat, kik a választási eljárást vezették, soha semmi legkisebb szubjektiv kételyem nem volt arra nézve, hogy eljárásuk kifogástalan és törvényes volt és hogy ehhez a mandátumhoz a gyanunak árnyéka sem fér és habár önök megtették azt, a mire kötelezve nem voltak az ellenpárt puszta állitásaival szemben, hogy számszerü bizonyitékokkal meggyőzték az egész közönséget a mandátum ellen intézett vádak abszurditásáról, daczára mindennek én azoktól, kik a nyilvánosság előtt megbizólevelem tisztaságát kifogásolják, egyenesen követelem, erkölcsi kötelességüknek nyilvánitom, hogy ezért az állitásukért az illetékes fórum előtt helytálljanak, követelem tőlük, hogy forduljanak tehát peticzióval az országgyüléshez; vagy hogyha ők a képviselőház biráló bizottságai iránt kellő bizalommal nem viseltetnek, a mit én nekik utóvégre nagyon rosz néven nem vehetnék (Derültség), bármely más közös egyetértéssel megállapitandó forumnak alávetem magamat, mely azután nemcsak a mi pártunk eljárását is birálat tárgyává tegye. (Élénk helyeslés.) Azok előtt, kik e mandátum tisztaságát kifogásolták, csak két ut van: vagy beismerni tévedésüket, vagy illetékes fórum előtt állitásuk bebizonyitását megkisérelni. A harmadik eljárás: ezt a bizonyitást az illetékes fórumon meg nem inditani, homályt lebegtetni a mandátum fölött, ez a legsulyosabb erkölcsi elitélés alá eső bujkálás volna. (Igaz! Ugy van!)

Tisztelt barátaim! Ezeknek a mellékjelenségeknek megbeszélése második helyre szoritotta azt, a mivel beszédemet meg kellett volna kezdeni, az én igaz, őszinte hálámnak nyilvánitását az iránt a közönség iránt, a mely ilyen sulyos megpróbáltatások között az ellenünk felhasznált hallatlan hatalmi eszközökkel szemben e ragaszkodásában, bizalmában meg nem tántorodott és e mandátumot nekem küldötte. T. barátaim! Jól tudom, önöket nem csupán személyes indokok vezették, midőn bizalmukkal ujra megtiszteltek. Talán személyes indokok is (Éljenzés.), talán a több évi együttmüködés és folytonos érintkezés megengedi nekem azt a feltevést, hogy önök között sok személyes barátom is van. De nem csak az, de első sorban is ez, hanem főleg annak a politikai müködésnek a helyessége, azokhoz az elvekhez való ragaszkodás, melyeket képviselek. (Éljen.) És ezért szeretném ezen ünnepélyes pillanatban önöket és talán nem annyira önöket, hanem inkább önökhöz szólva a kevésbé szilárd kedélyeket is megnyugtatni arra nézve, hogy a midőn a nemzeti párt zászlajához hivek maradtak, politikailag is helyesen választottak és helyes uton jártak. (Éljenzés.) Ezek a választások a mi pártunknak veszteséget okoztak. Számban megfogytunk és kiváló parlamenti erőket fogunk ezentul nélkülözni. Lehet-e a választások ezen eredményét a nemzet átgondolt verdiktjének nevezni. Én azt mondom: nem! Es pedig két okból!

Először azért nem, mert hiszen az egész választási harcznak lefolyása, annak hivatalból való intézése, hogy egyéb visszaélésről ne is irjak. Kizárja azt, hogy a választási eredményben a nemzetnek szabad őszinte akarat nyilvánitása, felismerhető legyen. De barátaim! A mennyiben előfordult volna is, elég őszinte vagyok azt beismerni, hogy az országnak több részében eddigi elvbarátainknak sorai megritkultak, hogy az a közönség, mely a zászlónkhoz ragaszkodott, nem fejtette ki azt az ellenálló erőt, a presszió minden nemével szemben, a melyet az előtt ki tudott fejteni, a nemzeti közvélemény némely rétegeiben megingtak pártunk alapjai és a bizalomnak, a ragaszkodásnak ennyi melegsége. Az nem ámit el engem attól a hitemtől, a melyet politikai programmunk igazságában és annak az utnak helyességében táplálok, a melyen a nemzetet vezetni akarom. (Zajos helyeslés.)

A nemzeti közvélemény t. barátaim és a nemzeti közvéleménynek árnyalatai nem csalhatatlanok. A történelem számos példája mutatott arra, hogy szabad nemzetek is nagy tévedésbe estek, szabad nemzetnek szabadon megnyilvánuló közvéleménye pillanatnyi benyomásoknak, pillanatnyi szenvedélyeknek és pillanatnyi divatoknak engedve az igaz utról eltántorodott és ennek jelenségeit látjuk most választóközönségünk ugyis kevés független elemeinek egy részénél. És e téves irányzat abban áll, hogy a közvélemény több rétegében nem nemzeti, hanem kozmopolitikus motivumok uralkodnak. Ezt beismerem, de nem azért, hogy megadjam magamat az aberrácziónak, — mert aberráczió — hanem, hogy azzal szemben kettőzött erővel küzdjek. (Hosszantartó zajos éljenzés.) Más politikailag is hatalmasabb helyzetben levő nemzetek, a melyeknél maga a nemzeti lét soha kétségessé nem válhat, megengedhetik maguknak azt a luxust, hogy világpolgári, teoretikus kérdések felett egymással hajba kapjanak, táborokra oszoljanak, táborokra, a melyek a polgárháboru szenvedélyességét megközelitő ellenséges indulattal állnak egymással szemben: a magyar nemzet, a melynél a nemzeti lét kérdése még mindig fel van vetve és örökké egységes nemzeti létünk ezen fentartása folytonos küzdelmek, folytonos munkánk tárgyát képezi — és kell hogy képezze — a magyar nemzet egy ilyen belviszálynak luxusát magának meg nem engedheti. (Zajos tetszés.)

Én, t. barátaim, az utolsó országgyülésen, a mikor a volt kormány és pártja az ugynevezett egyházpolitikai kérdésekben a tényleges szükség által parancsolt határokon tul ment, akkor fájdalommal és aggodalommal mondtam előre, hogy ennek vége lesz a nemzeti gondolatnak elgyengülése, a nemzeti erőknek a nemzetfentartó munkától és küzdelemtől való elvonása és a nemzeti életnek gyökereit nem érintő, közszükséget nem képező, a nemzet fentartása szemponljából másodrendü kérdések felett táborokra oszlás, a nemzet egyeteménék igen nagy meggyengülésére. Sajnos ezen kérdések olyan vonzó erővel birnak a kedélyekye, hogy ennek a vonzó erőnek a nagy belátással birók közül sem tud mindenki ellentállani és ezért volt hiba, ezért volt tévedés, ezért volt egy szerencsétlen lépés a nemzetet ezekbe a küzdelmekbe belesodorni. És azért voltam mindvégig az egyházpolitikai reformok terén a kompromisszum barátja a konstellált gyakorlati szükség irányadása mellett és ennek korlátai közt maradva. Nem követték tanácsunkat és ennek gyümölcseit látjuk most. Tény az, hogy a mely arányban megerősödött a szabadelvü párt, abban az arányban gyengül az ország. Látjuk azt, hogy a nemzet ellenségei soha követelőbben, soha szemérmetlenebbül nem léptek fel. A magasabb kvóta követelésének ezen szerénytelensége, mely Ausztriában nyilvánul, a nemzet anyagi erejének a megtámadása soha létre nem jöhetett volna, hogyha közéletünkben a nemzeti követelmények képeznék a vezérmotivumokat, nem pedig holmi kozmopolitikus ideák. És hogy az ilyen eszmék fölött összeveszett tényezők között nem fejlődött volna bizonyos versenyfutás a bécsi körök kegyének megtartásáért vagy megnyeréseért. (Igaz!) A miket Ausztriában láttunk e napokban, azt a kvalifikálhatlan támadást, melyet ott Magyarországnak nemcsak gazdasági érdekei ellen bejelentettek, hanem egyszersmind hazánk jó hirneve, alkotmányos, élete ellen intéztek is és a melynek az osztrák kormánynak, csak a magyar kormány, de nem a magyar nemzet részére volt megtorló és visszautasitó szava, ez a támadás mintegy fokmérője annak, hogy a szabadelvü párt diadalával mennyire emelkedett, vagy hanyatlott Magyarország pozicziója, ereje. Igaz, hogy a tuloldal sajtója ezért a támadásért minket akar felelőssé tenni. Igaz, hogy azt a sajátságos okoskodást olvastam a kormánypárt sajtójában, hogy az a szenvedélyesség, melylyel az ellenzék a magyar kormányt támadta, az okozta az osztrákok tulkövetelését, az osztrákok féktelen és minden korlátot vesztett fellépését az országgal szemben. Hát t. barátaim, talán paradoxont mondok, de azt kell mondanom, sajnálom, hogy ez nem igaz, ha tudnám, hogy támadásaink vehemencziája által mi az osztrákok követeléseit fokozzuk, akkor én végtelenül fokoznám e támadásnak hevét, mert egyetlen reményünk arra, hogy az ország anyagi kárt ne valljon, gazdasági érdekeiben sérelmet ne szenvedjen, az, hogyha az osztrákok annyira elvesztik a fejüket, annyit követelnek, hogy a szabadelvü párt kiegyezési fanatizmusa sem képes őket kielégiteni. (Elénk tetszés.) De mint mondtam, a közvélemény aberrácziójának tartom azt, hogy nem a nemzeti gondolatok, hanem kozmopolitikus eszmék uralkodnak a közvélemény rétegében. Ez engem nem tántorit meg és ne csüggeszszen el senkit, hogy ezen áramlatok lefolyása a mi soraink ritkulására hatott, mert ezek a muló áramlatok, a muló aberrácziók. Ezekkel szemben mi képviseljük a magyar történelmi fejlődés logikáját. (Éljen!)

350 év óta foly a történelemnek az a munkája, hogy Magyarország a Haubsburgok birodalmában elhelyezkedjék, ugy, hogy az a birodalom egész nagyhatalmi állásában fentartható legyen és ugy, hogy Magyarország állami és nemzeti önállósága csorbát ne szenvedjen. Egy egész sora volt a kiegyezéseknek nemzet és dinasztia közt, melyek mind abban a hibában szenvedtek, hogy csak szóban és nem a fogalmakban és nem az érzelmekben való kiegyezések voltak, melyek mind abban a hibában szenvedtek, hogy az egész eredmény oly kifejezéseknek a feltalálásában állott, melyeket elfogadott az egyik fél is és elfogadott a másik fél is, de az egyik is mást gondolt alatta, a másik is mást. (Igaz! Ugy van!) 1867-ben kellett volna ennek a fejlődésnek a maga befejezéséhez jutnia.

Deák Ferencz politikája volt arra hivatva, ez tüzte ki magának azt a magasztos czélt, hogy a félreértések circulus vitiosusából a szolgai meghunyászkodás és a forradalmi fölkelések egymást felváltó alternativájából ki meneküljünk és végre oly kiegyezést létesitünk, mely minden kétértelmüség kizárásával biztositja egyfelől Magyarország állami és nemzeti önállóságának, másfelől a dinasztia iránti hüségét és a pragmatika szankczióban megállapitott kapcsolatnak sértetlen fentartását. (Zajos helyeslés.)

Ezen intézményekben — mert ez az a meggyőződésem — az 1867-iki kiegyezés helyesen oldotta meg ezt a feladatot. De az 1867. és különösen 1875. óta következett kormányok az 1867-iki kiegyezésnek intenczióit nem tudták megvalósitani, nem tudták érvényesiteni és most ismét benne vagyunk a kétértelmüségek utvesztőjében, ismét használunk kifejezéseket, melyeket mi igy értelmezünk s Lajthán tul ugy értelmeznek, ismét csonkának érzi a nemzet a maga állami szervezetét, csonkának érzi a maga nemzeti életét, ugy intézményeiben, mint értelmi világának integritásában és a kormányképesség abban áll: ezeket az állapotokat fölfelé elfojtani, lefelé pedig ugy valahogy elmagyarázni, hogy a hiszékenyebb magyar vakulhasson. (Igaz! Ugy van! Elénk tetszés.)

Hát, t. barátaim, ez a circulus vitiosus politika a szabadelvü párt politikája. (Igaz! Ugy van!) A mi politikánk pedig a megoldás politikája. (Zajos helyeslés.) Deák politikájának megvalósitása, érvényesitése. (Elénk tetszés.)

A függetlenségi párt politikája ismét a gordiusi csomó kettévágásának a politikája. (Helyeslés.) És én annyiban igazat adok a függetlenségi pártnak, hogy ha valamely csomó kibonyolithatatlannak bizonyult, nem marad egyéb hátra, mint azt ketté vágni. (Helyeslés. Éljenzés.)

De mi nem vagyunk meg ott. Én bizom a csomónak kibonyolithatásában és ezt a nehéz hálátlan, de a magyar történeti fejlődésnek törvényei által előszabott hazafias munkát elvbarátaimmal folytatni fogom addig, mig erőm tart (Lelkes éljenzés és helyeslés.), vagy mi annak megoldhatatlanságáról teljesen meg nem győződünk. (Hosszantartó zajos helyeslés, éljenzés.) Azért mondtam, t. barátaim, hogy muló szenvedélyekkel, hogy muló, mert a nemzet valódi szükségleteiben és történetében nem gyökerező áramlatokkal és irányzatokkal szemben mi képviseljük a magyar történelmet (Zajos helyeslés.), mi képviseljük annak logikáját, logikájának törvényeit. És azért ne téveszszen meg minket egy, ezen feladat nagyságával szemben igazán szót sem érdemlő csekélység, egy választási mozgalomnak történetesen kedvező vagy kevésbé kedvező eredménye, hanem emelkedjék fel mindenki, a ki velünk akar maradni, a magyar történelmi felfogás magaslatára, mint önök 15 év óta ezen a magasiaton állnak. A nemzeti gondolat uralkodik pártunk programmjának minden többi ágában is: a valláspolitikában, a gazdasági és kulturpolitikában, hol a nemzet erkölcsi, szellemi és anyagi erőtényezőinek kifejtése, nem pedig elvont kedvenczeszmék megvalósitása a mi vezéreszménk: az állam belső szervezetének kérdéseiben, a hol joggal, igazsággal s szabadsággal akarjuk a nemzeti egységet megvalósitani. De a nemzeti prestige megóvása, közjogi helyzetünk ereje nélkül — a mint már gyakran kifejtettem — mindez czéltalan erőlködés, vannak, a kik ezt elismerik, de azt mondják, hogy csináljam a dolgot másképen: lépjek be a kormánypártba és ott eszközöljem a szükséges átalakitásokat, de csak azt nem magyarázta meg nekem senki, hogy honnan vegyem az erkölcsi erőt ezen nagy átalakitások eszközlésére, mikor a belépésnél ott áll a felismert és hirdetett igazságok megtagadásának szégyene. (Zajos tetszés és helyeslés.) Minden népnél ezek a mulékony, a nemzet valódi életszükségeiben nem gyökerező, a nemzeti élet forrásaiból nem patakzó áradatok lefolynak és a nemzetnek története visszatér ismét az ő logikájának medrébe. (Zajos tetszés és helyeslés.)

Ez elég lassan megy, és a kiben nincs elég lelki erő arra, hogy a nemzeti pártot ezen történelm hivatás teljesitésében és történeti méretekkel mérendő kitartásban kövesse, a kiben erre nincs elég lelki erő, az jól tette, hogy elhagyta sorainkat, és ha még ilyen van, jól fogja tenni, ha ugyanigy cselekszik. (Zajos helyeslés.) Lassan fejlődik, lassan helyezkedik el Magyarország a maga igazi és jogos helyzetébe. (Zajos tetszés.) Hogyan vigyek keresztül valamit, a minek megtagadása az odajutásnak feltétele és a mi ellen való küzdelem a hatalommaradásnak egyik reám szabott törvénye volna. (Zajos helyeslés.) T. barátaim! Ily kényelmesen a nemzetet meg nem menthetjük. A nemzet meg fog menteni és hatalmas fog lenni akkor, a mikor a maga akaratát ismét megtalálja. Addig pedig a mi kötelességünk, a nemzet fejlődésének valódi törvényeit fentartani, akár megfelelnek a pillanat politikai divatjának, akár nem; sőt, ha egészségtelen áramlatok azokat elhomályositják, kétszeres kötelességünk e törvények tudatát a nemzetben ébren tartani. (Élénk helyeslés és éljenzés.) A jászberényi képviselői mandátumot ebben az értelemben fogadom el, és köszönöm, hogy ily nehéz, de ily magasztos kötelességet róttak reám, és hogy csupán annak elvállalására méltónak tartanak. (Szünni nem akaró taps éljenzés.)

Beszélt még *Horánszky* Nándor, a nemzeti párt vezére, a ki rövid, de meleg hangu beszédben köszönte meg a jászberényieknek, hogy nem engedték a zászlót kezeikből kicsavartatni, s hogy akaratuk erejét nem tudta legyőzni a hatalom.

A banket.

Délután 1 órakor 200 teritékü banket volt a Hungária-szálló nagytermében, melyben a nemzeti pártnak öszszes, Budapesten levő tagja jelen volt. A jászberényiek a párt ismerős tagjait lelkesen megéljenezték.

A második fogás után gróf *Apponyi* Albert emelkedett fel és első sorban magyar emberhez illően, a legelső magyar emberre emelte poharát, éltetvén a királyt. Azután igy folytatta: Most a választások előtt ő felsége kérdést intézett a nemzethez, meg van-e elégedve kormányával, de nem kapott őszinte választ, mert nem a nemzet nyilatkozott, hanem a hatalom. Most, hogy közel vagyunk az uj országgyülés megnyitásához, fáj látnia, hogy a kormány a korona fényével fog visszaélni, a nemzet előtt. Adja az isten, hogy a király találkozzék végre a magyar néppel, mely őt szereti. Hulljanak le végre azon válaszfalak, mely a népet királyától elválasztja. Király után a nemzettel folytatja. Adná az ég, hogy a király a nép igazi hamisittatlan akaratával találkozzék. Van egy hely az országban, hol a népakarat a király hivó szavával találkozott, a hol erősebb volt a hazafiság minden befolyás és erőszaknál, ez Jászberény, (Eljen.) mely város folyton ragaszkodik nemzetéhez, királyához egyaránt; s soha sem volt igazabb fia az országnak, mint midőn bátran ellenállott az igaztalan és erőszakos eszközöknek.

Ez a jásznép szereti vallását, szereti hazáját, nemcsak szóval, hanem tettel is és tanusitja ezt bátran, ha arra alkalma van. A mult választásból tapasztalatként mondhatom, hogy vannak az országban kerületek, a hol személyek, befolyások egy-egy biró, birtokos vagy pénzintézet dönt a népakarat helyett, azért becsüli tehát Jászberényt, mely nem személyért, nem érdekért szállt harczba, hanem elvekért és hazáért, mert ott nincs senki, a ki zsebében hordaná lelkiismeretét, becsületét, a hol a nép a szerint választ, a mint szive és meggyőződése sugallja, minden hatalmi befolyás nélkül. Boldog lenne az ország, ha mindenhol igy gondolkodnának polgárai. (Éljenzés.)

Apponyi Albert után *Koncz* Menyhért szólalt fel s gyönyörü beszédben emlékezik vissza a választási reggelre és örül annak, hogy az isten diadalra juttatta a zászlót. Büszke lehet Jászberény, hogy a jövő országgyülésen olyan férfiu képviseli, mint Apponyi. (Eljen!) A mostani államhatalom ellen szólva, az állami élet megváltoztatását kivánja.

Ha láttuk volna, a mit a hatalom emberei elkövettek, elszorult a szivük, de most az öröm kétszeres, mert Apponyit birni dicső és hizelgő dolog. Csupán a neve, szelleme és szereplése gyüjtötte hiveit a zászló alá s mondhatja, hogy ez a mandátum mocsoktalan, tiszta, mint a nap! (Eljen!)

Mallár József városi tanácsos, a vallás és alkotmányról beszélt és éltette Horánszky Nándort.

Horánszky Nándor, elhárítva magáról a dicséretet, köszöni a megemlékezést és a mai napon rokon kötelességet teljesit. Jászberény város polgáraira emeli poharát, kik megmutatták, mily erősek azzal, hogy minden erőszakkal szemben bebizonyitották hazafiasságukat, ellenálltak a kisértésnek is. Pethes Antal választási elnököt élteti.

Pethes Antal röviden válaszolt és gróf Apponyi Albertet éltette.

Most *Hock* János beszélt: Ő is ünnepel Jászberénynyel. És Apponyi kiválóságait méltatva, megjegyzi, hogy mindig a nemzet lobogója mellett harczoltak, sohasem ismertek megalkuvást. Szellemesen jegyzi meg, hogy kormányunk olyan, mint az egyiptomi ember, ki a Nilus iszapjától várja a termékeny évet, mi itt is most a kiöntő iszapot látjuk.

A nemzeti pártot a vizözöni bárkához hasonlitja, melyre az van felirva, «eszméért, hazáért és jövőért», mely szebb jövő elé viszi a nemzetet. Apponyi nem adott választóinak semmit, ő nem igérte, de bevezeti nemzetét az igéret földére. Apponyit a jövő férfiának nevezi, a ki lemondott a nemzetért a hatalomról, csakhogy elveiért küzdhessen. (Éljen!)

Vallus János, a nemzeti pártot élteti.

Bánó József képviselő a választásokról szólva Koncsek István polgármesterre emeli poharát, a ki hivatalát is feláldozta, hogy elveit szolgálja.

Szentiványi Árpád országgyülési képviselő rablóhadjáratnak nevezi a mult választásokat, Koncz Menyhért plébánost élteti.

Koncsek István a berényi választást ismerteti és Apponyit élteti.

Felköszöntőket mondtak még *László* Mihály, a jászberényiekre és *Kund* Jenő.

A banket 4 órakor gróf Apponyi Albert éltetésével fejeződött be.

VIDÉK.

*** Ezredévi emlék Biharon.** A bihari ezredévi emlék Mén-Maróth egykori várában a kedvezőtlen idő daczára is már majdnem egészen elkészült s valószinü, hogy leleplezése még ez év folyamán megtörténik és pedig teljes ünnepélyességgel. Az emlék az ugynevezett «Földvár» közepén oly magas talapzaton van fölállitva, hogy az az országutra kilátszik. A körülötte e czélra kisajátitott mintegy két holdnyi térséget már a tavaszon rendezni és befásitani fogják. Ugy halljuk, hogy a minden hazafias dolgokért régi hirnevéhez méltán lelkesülő Bihar vármegye 800 frttal járult az emlék felállitása költségeihez, a többi pénzt e czélra a derék bihariak lelkesedése gyüjtötte.

* **Alsó-Fehérmegye** szombati közgyülésén — mint Nagy-Enyedről jelentik — *Zeyk* főispán elnöklete alatt megejtett választáson aljegyző báró *Bánffy* Kázmér, pénztári ellenőr *Balogh* Ferencz, főszolgabiró a marosujvári járásban *Böjthe* Kálmán, szolgabirák *Sándor* Jenő és *Zalányi* Géza lettek. *Török* Bertalan főjegyző képviselővé választatván, a közgyülés régi tisztviselőjének elismerést szavazott.

* **Szombathely város közgyülése.** Szombathely rendezett tanácsu város képviselőtestülete e hó 20-án *Ehen* Gyula polgármester elnöklete alatt ülést tartott. A képviselőtestület elfogadja a számvevőség által beterjesztett jövő évi költségvetést, a mely szerint a város évi szükséglete 424.004 korona és 50 fillér, erre pedig van fedezetül 271.712 korona és 68 fillér. A hiány 151.195 korona 86 fillér, a mi 55% pótadóval fedeztetik. A város szombathelyi izraelita hitközség elemi iskolájának a jövő évre 1000 frt segélyt szavazott meg.

* **Tartománygyülési képviselőválasztás Zimonyban.** A tegnapi nagyszámu választási gyülésen Kossovatz Fridolin polgármestert jelölték kormánypárti tartománygyülési képviselővé. A választás e hó 30-án lesz. Kossovatz egyhangu megválasztása majdnem biztosra vehető.

* **Kolozsvár költségvetése.** Kolozsvár város jövő évi költségelőirányzatát tegnap délután kezdték tárgyalni a szakbizottságok. A fontos ülésen *Albach* Géza polgármester elnökön kivül részt vettek *Szvacsina* Géza tanácsos, előadó, Benel Ferencz, Boros György, Deák Pál, Fekete Nagy Béla, Ferenczi Ignácz, Gajzágó Manó, Gámán Zsigmond, Koleszár Sándor, Lakatos Ferencz, Merza Lajos, Nagy Lajos, Pál István, Póczy Mihály, Salamon Antal, dr. Szabó Gyula, Szathmáry Elek, dr. Török István, dr. Tutsek Sándor, Vécsei Samu, Vincze István bizottsági tagok. A szakbizottságok nehány észrevétel és javaslat után a költségelőirányzatot általánosságban s a bevételekről szóló részt részleteiben is elfogadták. Javaslatai közül felemlitjük a következőket: Inditványozzák, hogy a felső-fülei havas csererdejének értékesitésére a földmivelési minisztertől engedély eszközöltessék ki cservágatásra. Ajánlják, hogy a városi bizonyitványok kiállitásáért szabályrendeletileg dij állapittassék meg. Javasolják utasitani a tanácsot, hogy népfürdők felállitására dolgozzon ki tervet s végül tegyen előterjesztést a szegényalap külmonostor-utczai házának értékesitése iránt. A tárgyalást tegnap délután a kiadások előirányzatával folytatják.

UJDONSÁGOK.

— nov. 23.

— ***Személyi hirek.*** A *király* a Meránból visszatért *Mária Terézia* főherczegnőt tegnap délelőtt meglátogatta. — *Miguel* braganzai herczeg tegnap reggel Münchenből Bécsbe érkezett. — *Stefánia* özv. trónörökösné tegnap délelőtt Brüszszelből Bécsbe érkezett.

— ***Fejedelmi vendégek Bécsben.*** *Sándor* király tegnap délelőtt *Lozé* franczia nagykövetnél tett látogatást, azután pedig *Taliani* nuncziust fogadta. Délután öt órakor udvari ebéd volt, a melyen résztvettek: *Sándor* szerb király, *Franaszovics* hadügyminiszter, a szerb király kisérete, *Ottó, Lajos-Viktor, Jenő* és *Rainer* főherczegek, *Szimics* szerb követ és a követségi személyzet, továbbá gróf *Goluchovski* külügyminiszter, gróf *Badeni* miniszterelnök, *Kállay* közös pénzügyminiszter, báró *Krieghammer* hadügyminiszter és báró *Jósika* a király melletti miniszter. — *Miklós Nikolajevics* orosz nagyherczeg a tegnap délelőttöt *Ottó* és *Jenő* főherczegekkel az udvari lovagló iskolában töltötte, a hol idomitási gyakorlatokat tartottak. Jelen volt a többek közt: herczeg *Lichtenstein* pétervári nagykövet is. *Miklós* nagyherczeg *Ottó* főherczegnél reggelizett, azután az udvari istállókba hajtatott, a hol megjelentek: *Lajos-Viktor, Ottó* és *Jenő* főherczegek, *Mária-Jozefa* főherczegnő, gróf *Kapniszt* orosz nagykövet és herczeg *Lichtenstein* pétervári osztrák-magyar nagykövet.

— **A jótékony Milán.** Milán király Párisból 5000 frankot küldött Belgrádba, az árviz által károsultak segélyezésére. A vizáradás okozta károk igen jelentékenyek. Ujabb esőzések a Morava völgyben ismét nagy pusztitásokat okoztak. A segélyezési bizottság a szerb konzulok utján a külföldhöz akar segély iránt fordulni. Hála a király és a kormány nagylelkü példájának, az országban meginditott gyüjtések kedvező eredménynyel kecsegtetnek.

— **Az eskütéri hid épitése.** Az uj eskütéri hid épitésének előmunkálatait a pesti oldalon is megkezdték. Az eskütér sarkán, a belvárosi templom előtt, hozzáfogtak a furáshoz. Az elkeritett helyen egyszerü furógép segitségével dolgoznak s tegnapig a Duna fenekének köveces talajához értek. A munkálatokat folyton sokan nézik. A próbafurások befejezése után megkezdik az alapozási munkálatokat.

— **Az erzsébetvárosi bucsu.** Az Erzsébetvárosban tegnap bucsu volt, szent Erzsébetnek, a kerület védőszentjének emlékére. Bár az eső miatt a körmenetet nem tarthatták meg, mégis nagyon sokan voltak egész délelőtt a templomban. Az istentiszteletek, szokás szerint, egész délelőtt tartottak. Az ünnepi nagy mise délelőtt 10 órakor volt s *Novák* István főkáplán szolgáltatta. Mise után *Cenner* Lajos prédikácziót tartott. Délután három órakor litánia zárta be az istentiszteletek sorozatát, a melyet *Smidt* Ferencz káplán végezett. A templom előtt sok mézeskalácsos sátor, játékos bódé volt, vevő azonban, a rosz idő miatt jóval kevesebb akadt, mint máskor. Annál kevesebb panaszuk lehet a környékbeli korcsmárosoknak. Ezeknél késő estig hangos dáridó, vig muzsikaszó hirdette a bucsut.

— ***Vakok reménye.*** A technika annyira előrehaladt manapság, hogy már az abszurditásokban sem merünk kétkedni. Két-három évtized előtt humbugnak tünt föl, hogy a hangot száz mértföldnyi távolságra el lehet vinni, vagy fonografban meg lehet örökiteni. Tudósok egész sora nyilatkozott kicsinylőleg az Amerikából érkezett hirekre. De azóta senki sem mer határozottan kétségbevonni olyan hirt, a mely Edison nevével van kapcsolatban és uj csodás fölfedezésről szól. Ilyen hir volt az, a melyet mi is közöltünk egy kábeltávirat nyomán és a mely arról szólt, hogy Edison a Röntgen-sugarak alkalmazásával egy fiunak, a ki 14 év óta vak volt, visszaadta a szemevilágát. Szakértő orvosok egész sora nyilatkozott a kérdésről, de egyik sem mondott határozott véleményt róla. Legutóbb Berlinben nyilatkozott egy hires orvos a dologról, mondván, hogy a vakoknál csakugyan fényérzék támad, ha a Röntgen-sugarakkal szemökbe világitanak. Az orvos attól tart, hogy a hir csak reményeket fog támasztani, a melyek azonban valószinüleg kielégithetetlenek fognak maradni.

— **Panama Szegeden.** *Huszka* Lajos városi alszámvevő ellen a *Bába* Sándor nyomtatványokat szállitó czég számláin elkövetett visszaélések ügyében inditott vizsgálat befejezést nyert. Kiderült, hogy Huszka a vállalkozóval összejátszva *3 év alatt 9500 frttal kárositotta meg a várost. Engel* Lajos kiadó, ki a «Szegedi Napló»-t és a Bába-féle nyomdát megvette, a Bábával kötött adásvételi szerződésről szóló közjegyzői okmányt, melyben a város kárának a vételárból leendő megtéritésére kötelezettséget vállalt, beterjesztette a városi tanácshoz és kijelentette, hogy 9500 frtot három nap alatt a város letétpénztárába fog helyezni.

— **Népkonyha-megnyitás.** A budai I. és II. kerületi népkonyha tegnap nyilt meg a szegényház-utczai menedékházban. Mindjárt az első napra nagyszámu szegény ember kereste föl a népkonyhát, mely déli 11—1 óra közt van nyitva. Egy ebéd ára tiz krajczár.

— **Interpelláczió.** Nem nálunk történik, hanem Francziaországban, hol Mirmen szoczialista képviselő egy interpellácziója a minap majdnem megbuktatta a kormányt. A «Figaró», a mely roppant barátja a Méline-kormánynak, ma érkezett számában a következőleg gunyolja ki az interpellácziót:

A képviselő: Interpellálni akarom a kormányt egy oly dologról, mely méltán tartja izgatottságban az egész közvéleményt. (Zaj mindenfelől.)

Az elnök: Önt illeti a szó.

A képviselő: Ime, miről van szó: Tegnap a kávéházakban, a börzén, a szinházakban, egy szóval mindenfelé az a hir volt elterjedve, hogy egy helyen, melyet nem fogok közelebbről megnevezni, irtózatos botrány történt.

Több hang: Oh! oh!

A képviselő: Kérem a kormányt, hogy erről a hirről és botrányról bővebben nyilatkozzék. (Élénk mozgás.)

A miniszter: Tekintve az interpelláczió fontosságát, kérem a kamarát, halassza holnapra a napirenden levő budget vitát.

(A tárgyalás elhalasztását egy szavazat kivételével valamennyien elfogadják.)

A képviselő: Hallgatjuk önt miniszter ur. (Jeges hallgatás.)

A miniszter: Uraim! Az a hir, melyről tisztelt társunk szólt, nem volt elterjedve, mint ő mondta, a szinházakban, a kávéházakban és a börzén.

A képviselő: Fentartom állitásomat.

A miniszter: Csak a börzén és a szinházakban volt elterjedve. Személyes értesüléseink folytán azonban állithatjuk, hogy sem a kávéházakban, sem a sörcsarnokokban nem volt róla szó. (Nagy izgatottság.)

Egy hang (a baloldalról): Pedig én hallottam a *Chat-Noir*-ban, hogy botránynak vagyunk a tanui.

A miniszter: A *Chat-Noir* nem kávéház (különböző mormogások), hanem szinház.... Hogy a szinházakban szóltak róla, azt nem tagadom.

Több hang: Végre! Mi hát az a botrány?

A miniszter: Azt mondják, hogy valaki, a kinek nem tudom a nevét, azt mondta egy ujságirónak, a kit nem tudtak megnevezni, hogy egy ügyben, a mit nem sikerült kideritenünk, visszaéléseket követtek el. A kormány tudni fogja kötelességét. (Élénk éljenzés.)

Az elnök: Fölteszem a következő napirendet: «A képviselőház felszólitja a kormányt, hogy deritse fel azokat a hireket, melyek a szinházakban, a kávéházakban és a börzén el vannak terjedve és áttér a napirendre.

A miniszter: A kormány elfogadja a napirendet azzal a kikötéssel, hogy a «kávéházakban» szót kitörülik.

(Az igy módositott napirendet 295 szavazattal 187 szavazat ellenében elfogadják.)

— **Szerencsétlenül járt állatorvosnövendék.** Megemlékeztünk már arról a szerencsétlenségről, a mely a mult héten érte az állatorvosi akadémia egyik növendékét, a ki, noha nyilt seb volt a kezén *tetanusban* elhullt lovat bonczolt. Nagyon természetes, hogy a nyilt helyen keresztül megtörtént az infekczió és a növendék másnap már a tetanus (izomderme) leghatározatabb tüneteivel jelentkezett a *Réczey* tanár klinikáján, a hol rögtön megoperálták. A beteg a mütét után hazament, de még az nap oly rosszul lett, hogy tanárai felkeresték Réczey professzort, a ki azután a serum therapiához fordult s noha a beteg megmenthetésére már alig lehetett gondolni, a gyógymód sikerült. A beteg már teljesen felépült s a tudós tanár az orvosegyesületben már meg is emlékezett erről a gyógyult tetanus-esetről.

— **Nagy sztrájk Francziaországban.** Bordeauxban tegnap óta a gázmunkások sztrájkolnak s a szoczialista községtanács hozzájárult a katonák alkalmaztatásához a városi gázgyárban. Ennek daczára nagy nehézségek merülnek fel a világitásnál s a lakosság már zugolódik a sötét utczák miatt. Ha a katonaság munkaereje nem lesz elegendő, külföldről fognak munkásokat Bordeauxba vinni.

— **Kóborló szélhámos.** Veszedelmes csalót fogott el a sátor-alja-ujhelyi rendőrség, irja levelezőnk. Egy *Lucskó* Lajos nevü elzüllött előkelő származásu fiatal ember ez, a ki már hetek óta kóborol a vidéken s különféle czimek alatt hiszékeny emberektől pénzt csalt ki. A rendőrségnek először hamis nevet mondott, de később bevallotta, hogy Szalókra való s igazi neve Lucskó Lajos.

— **A «Vasárnapi Ujság»** november 22-iki száma 19 képpel s a következő tartalommal jelent meg: «Az éjszakamerikai Egyesült-Államok uj elnöke.» (Mac Kinley, az uj elnök arczképével.) «Vasuton», költemény Szász Bélától. Petőfi Bem táborában.» «A Svábhegy és a kábelvasut.» Jókai Mórtól (képekkel Paur Géza rajzai és fényképek után.) «Az eltünt.» Regény. Irta Szivós Béla (Linek Lajos rajzaival.) «Hires asszonyok» (történeti rajzok. Bonaparte Paulina arczképével.) «Emlékezés a nádor-családra.» «A központi vásárcsarnok» (képekkel) Markó Miklóstól.» Klapka szobra Komáromban» (képpel Róna József szobormüve után.) «Keletindiai utazásomból» Latinovics Gézától. Vigszinház: «A hütelen» (Lánczy Ilka fényképeivel.) — Irodalom és müvészet, Közintézetek és egyletek. Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. A «Vasárnapi Ujság» előfizetési ára negyedévre 2 forint, a «Politikai Ujdonságok»-kal együtt 3 frt, Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utcza 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a «Képes Néplap», a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

Rövid hirek. *Nagy-Bajomban* Csák Lajos, közhuszár, a ki ezredétől megszökött, a büntetéstől való félelmében felakasztotta magát. — *Zsehelyen* Geren Petru parasztgazda megölte az öcscsét: Joszifot, hogy vagyonát örökölhesse. — *Vizsnyán* Játszi Károly odavaló földbirtokost vadorzók lelőtték.

= ***Öngyilkos huszárfőhádnagy.*** Az elmult éjjel a fővárosi társadalmi élet egyik általánosan kedvelt tagja *Latinovics* Károly honvédhuszár főhadnagy öngyilkosságot követett el. Legénye holtan találta tisztviselő-telepi lakásának egyik szobájában, mellette egy kis üveg feküdt, a melyből mérget ivott. Hogy mi volt a szerencsétlen főhadnagy öngyilkosságának oka, azt még most biztosan tudni nem lehet s csak ha majd hátrahagyott leveleit fölbontják, tünik ki a valóság. Holttestét beszállitották a közelben levő XVI. számu helyőrségi kórház halottas kamarájába, a családot pedig táviratban értesitették a gyászhirről.

= **Eltünt őrült.** Egy szerencsétlen elborult elméjü fiatal embert keres a fővárosi rendőrség. *Országh* Ferencz a hülyék intézetének tanitója tegnap, vasárnap az intézetnek két növendékét elvitte a vigszinház délutáni előadására. Mialatt a kocsiátjárón az utczai tömeg közt az egyik szerencsétlennel el volt foglalva, a másik: *Mayer* Béla 24 éves — a rendőri sajtóiroda szerint — hülyeintézeti növendék eltünt oldala mellől s bár azonnal keresésére indultak, mindezideig nem találták meg. Az eltünt beteg középmagasságu, szőke fiatal ember volt.

= **Munkások szakgyülése.** A szoczialista gyüléseken kivül vasárnap délelőtt három munkásgyülés volt a fővárosban, a melyeken a munkások szakbeli dolgaikkal foglalkoztak s csupán a lakatosok politizáltak egy kissé. A *lakatosok* gyülése d. e. 10 órakor volt az akáczfa-utcza 10. sz. alatt. Itt először a munkások politikai és gazdasági helyzete fölött panaszkodtak meglehetős éles hangon, majd az ipartestületi munkaközvetités ellen szóltak és a munkások védelmére a «bizalmi-férfi» rendszer szükségét hangoztatták. — *Az esztergályosok* a vig-utcza 16. sz. a. gyüléseztek d. e. 9 órakor. A napirend első pontja értelmében a famunkások szervezkedéséről és a szaksajtóról beszéltek. Azután az ötösbizottság jelentést tett az esztergályos munkások legutóbbi értekezletéről, azután a hetes bizottság helyébe egy husz tagu bizottságot alakitottak. — A harmadik gyülés a *kocsigyártó segédeké* volt, a kik a dob-utcza 28. sz. alatt gyüléseztek. Itt a kocsigyártó segédek nehéz helyzetét fejtegették, a melynek orvosságául a szervezkedést hangoztatták. Végül elhatározták, hogy szaklapot alapitanak.

= **A Duna halottjai.** Megirtuk tegnap, hogy a lánczhidról egy uriasan öltözött fiatal ember ugrott a Dunába és a habok között nyomtalanul eltünt. A nála talált levél szerint *Schönfeld* Alajos kereskedő lett volna az öngyilkos. Schönfeld hozzátartozói jelentkeztek a rendőrségnél és hátrahagyott kalapjáról és irásából felismerték, hogy az öngyilkos tényleg *Schönfeld* Alajos czeglédi születésü 24 éves kereskedő, a ki István-tér 7. sz. a. lakott. Ismerősei szerint szerelmes volt egy kecskeméti vendéglős leányába, a ki azonban máshoz ment férjhez, Ezért keseredett volna halálra. Holttestét még nem fogták ki; a rendőrség közölte személyleirását a Duna-menti községekkel. — Másik halottját szintén a lánczhidról kapta a Duna. Ma hajnalban egy jól öltözött fiatalember a lánczhid közepén levetette téli kabátját s a karfáról beleugrott a Dunába. Téli kabátja zsebében *Okonszky* Félix fölirással egy levélboritékot találtak, a melyben arczkép és *Okonszky* Félix nevére szóló keresztlevél volt. Azonkivül két bizonyitvány volt nevére kiállitva. Hogy Okonszky miért lett öngyilkos, arról nincs magyarázat.

= **Eltüntek.** A napokban *Hanak* Mór solti születésü 28 éves gyógyfükereskedő Betlehem-utcza 11. sz. lakásáról és *László* Mátyás bandlovai születésü 26 éves gyári munkás váczi-körut 18. sz. a. lakásáról eltünt.

A szoczialisták napja.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

Az országgyülés megnyitása előtt való utolsó vasárnapot a fővárosi szoczialista munkások tüntetésre használták föl s igy a tegnapi napot az ő napjuknak nevezhetjük. A tüntetés czélja az volt, hogy miután a nemzet szoczialista elveket valló képviselőket nem választott be a törvényhozásba, kifejezzék külön pártállásukat. A tüntetésnek két féle módját használták fel erre: a tömeges munkásgyüléseket s azonkivül a „politikai sétát", a melyet nálunk Magyarországon ezuttal először rendeztek a szoczialisták, utánozva a külföldi elvtársaikat.

A szoczialisták politikai tüntetése azonban korántsem volt olyan nagy szabásu, mint azt ők remélték és mint a milyentől tartani lehetett a rendőrség intézkedései után. Régi tapasztalat bizonyitja már azt, hogy valahányszor előre hirdetik és készitik elő az utczai tüntetéseket, azok rendesen fiaskoval végződnek. Mindkét fél, tüntetők és az államhatalom fölött őrködők egyaránt, — óvakodik a tulzásoktól, jól tudva azt, hogy a felelősség mindenkor a kezdőt illeti. Hogy a tegnapi utczai tüntetések megmaradtak a törvény korlátain belől, abban a sajtónak is van érdeme, a mely ideje korán figyelmeztette a rendőrséget a tulkapások ellen s az által, hogy a munkások jogait — tekintet nélkül azok pártállására — védelmébe vette, lecsillapitotta a munkások izgatott kedélyhangulatát.

Csak a munkásgyülések közül volt egy-kettő heves természetü, de ez már vele jár azzal az izgalmas légkörrel, a mely az ilyen gyüléstermekben uralkodik.

Érdekes az ilyen gyülést végignézni és hallgatni. A szoczialista szónokoknak külön rendszerük van, a melyet legjobb szónokaik is használnak. Először egy-két frázist mondanak, majd gunyos hangu kérdéseket intéznek a hallgatósághoz, mindjárt felelve is reá, ugy hogy a „burzsoá-osztály" nevében adott feleletek a munkások benső érzelmeit sértsék. Mikor azután a talaj igy kellőleg elő van készitve, akkor jönnek az ostromló szavak. Mint a láva, ömlik a szónok ajkáról a tüzes szó, a mely nem világit, csak perzsel. S lehet-e csodálni, hogy ennek nyomán tüz támad?

A nap eseményeiről alábbi tudósitásunk számol be s itt még csak az kell konstatálnunk, hogy maguk a tüntetést rendező vezetők — a politikai sétánál legalább — igyekeztek első sorban annak békés jellegét megóvni s a rendőrség is — egyes kivételekkel — elég nyugodtan viselkedett.

A gyülések.

Délután három órára voltak hirdetve a gyülések, a melyek után a politikai séta volt megkezdendő. A gyülések közül többre igen kevés szoczialista jelent meg s ugyszólván nem is voltak munkásgyülések, hanem egyszerü csoportosulások. A nagyobbak közül való volt a gyöngytyuk-utcza 14. szám alatt levő Schmidt-féle vendéglőben tartott gyülés, a melyen 4—500 munkás jelent meg, a rendőrség részéről *Sajó* fogalmazó és *Pavlik* felügyelő körülbelül 25 rendőrrel.

A gyülésen mindjárt kezdetben nagyon izgatott hangulat uralkodott és *Sajó* fogalmazónak ugyancsak minden perczben résen kellett lenni, hogy a tömeget féken tarthassa.

Hercz elnök nyitotta meg a gyülést, kijelentve, hogy a napirendnek egyetlen pontja van: *A parlament és a nép.* Ezután felhivta szólásra *Rádi* Sándort, a kitől a rendőrség képviselője csakhamar megvonta a szót, mert kiméletlen, éles szavakkal izgatott.

Rádi Sándor arra utalt, hogy a képviselőválasztások után és a parlament megnyitása előtt állunk. De a választásokban mi, a nép — ugymond — csak annyiban vettünk részt, hogy a kormány közénk lövetett, gyilkoltatta csendőreivel a népet.

Sajó rendőrfogalmazó ekkor közbeszólt, hogy a szónok válogassa meg kifejezéseit.

— De hisz igaz — hangzik mindenfelől a kiáltás. Tényeket csak szabad elmondani!

Rádi: Elmondta ma délelőtt gróf *Apponyi* is a nemzeti párt klubjában.

A gyülés elnöke kéri a szónokot, hogy higgadtan beszéljen, nehogy alkalmat adjon, a mit tulajdonképen szeretnének, a gyülés feloszlatására. *Szóló* néhány nyugodt szó után ismét a parlamentre térve, azt mondja, hogy ott csak bizonyos érdekkörök vannak képviselve. A munkásságnak sikra kell szállnia a klikkek ellen, ne engedje, *hogy ott csak politikai gazemberek üljenek . . .*

Sajó fogalmazó: Nem türhetem ezt!

— Igazat beszél — kiáltják a munkások.

— Csend legyen, mert rögtön feloszlatom a gyülést. A szónoktól elvonom a szólás jogot.

Kisebb zaj után *Matos* Jenő váltotta fel Rádit, a ki szintén a parlamenti klikkekről beszélt s ennek ellensulyozására *általános választói jogot* követel. Erre kell törekedni, mert ha ez megvan, nem lesz többé olyan jogtalan a nép, a munkásság, a minő ma.

A harmadik szónok *Csizmadia* Sándor azzal üdvözölte nagy tetszés közt elvtársait, hogy amidőn látja őket, maga körül lát — a hatalmasoktól eltérően — egy politikailag érett, de politikailag jogfosztott népet. Mert az országnak nagyszámu munkása nem vehet részt a választásokban. Ez türhetetlen állapot s igy ne szünjék meg a nép jogaiért zörgetni. Kéri azonban elvbarátait, hogy ne adjanak se ma, se máskor okot a közbelépésre a rendőrségnek és csendőrségnek, mely ellenük tudvalevőleg mindig kéznél van.

Mindez alig háromnegyed órát tartott s az elnök erre bezárhatta a gyülést, *Sajó* fogalmazó ama figyelmeztetése után, hogy a jelenvoltak kettessével-hármassával távozzanak, mert a tömeges elvonulást nem engedheti meg. A munkások engedelmeskedtek és szép csendesen ndultak a népszinház felé, hol a tervezett séta gyülekező helye volt kijelölve.

A Jósika-utczában.

Egy másik gyülés a Jósika-utczában volt, egy korcsma udvarán, miután a 7—800 munkás nem fért el a szük teremben. Itt Princz Jenő rendőrfogalmazó volt 30 gyalog- ez egynehány lovasrendőrrel.

Aranyos György munkás csendre és nyugodt magaviseletre intve társait, *Schwarcz* József munkásnak adta át a szót, a ki szintén a parlament ellen kelt ki.

— Nem a nép, csak az uralkodó burzsoá osztály emberei ülnek a parlamentben, a kik csak azon törik a fejüket, hogy tiporják el a népet és hogy kobozzák el jogait . . .

A rendőrtisztviselő kezével intve, megakasztotta a szónokot, mire a gyülést vezető Aranyos gunyos mosolygással kiáltott fel:

— Tudhatja, hogy itt nem szabad igazat beszélni.

Elvtársai zajosan éljenezték s azután Schvarcz folytatta beszédét, a melyben különösen a Bánffy-kormány ellen kelt ki, hangsulyozva, hogy ugy, mint a szoczialistákat, a többi politikai pártokat is kivétel nélkül elnyomni igyekezett, s igy a maga dicsősére, de szégyenére az országnak, nagy többséggel jutott be. Erőszakoskodott, hogy uralmát megtarthassa.

— A közszabadság egyenes arczulcsapása — folytatja tovább — hogy a mostani kormány kormányozza az országot, mert Magyarországon a szegény népnek nincsen joga és véleményét sem nyilvánithatja szabadon. Ha ezt megteszi, rögtön mögötte teremnek a szuronyok és puskák, ezek segitségével aztán a kormány ismét ráerőszakolja nézetét a népre. Rosszabb ez az állapot az abszolutizmusnál. A nép kezd öntudatra ébredni és vissza fogja szerezni szabadságát. *A szoczialisták minden eszközt fel fognak erre használni és jogaik megszerzésénél a végletekig mennek.* (Éljenzés.)

A következő szónok, *Teszársz* Károly németül a nép nyomoruságáról, kiaknázásáról beszélt és azt mondta, hogy a nép, ha egyszer elkeseredett, nem fél semmiféle szuronytól és puskától. Szembeszáll ezekkel az eszközökkel és kivivja jogait.

A gyülés ezzel véget ért s a jelenlevők kisebb csoportokban a köruton át az Andrássy-utra mentek.

A Ferencz-köruton.

A harmadik tüntető gyülés a Ferencz-körut és a tüzoltó-utcza sarkán levő vendéglőben volt, itt azonban már csak vagy százan gyültek egybe. A szónokok — *Vankó* Károly magyar nyelven és *Safranek* István német nyelven — e helyen is a parlamentet mint a nép elnyomóját támadták.

— A törvényhozó urak — ugymond Vankó — csak arra valók, hogy a munkásokat kihasználják s mint a kifacsart czitromot eldobják.

A jelenlevők közt volt egy, a ki az izgatott szavakra nem vesztette el humorát, s mikor Vankó arról beszélt, hogy a munkást mint a kifacsart czitromot eldobják, közbekiáltotta:

— Hová?

E kérdésre általános derültség támadt.

Vankó ezután mind szenvedélyesebben beszélt és szónoklata végén már rekedt hangon mondta el a szoczialisták követeléseit, négy pontban formulázva azokat:

1. Követeljük az általános, közvetlen és egyenlő szavazati jogot, mert a parlament csak akkor lesz az ország akaratának hü tükre, ha a nemzet minden tagja részt vehet a választásban.

2. Követelünk törvényt az egyesülési és gyülekezési jogról, a melyet az 1892. évben elmondott trónbeszéd is megigért.

3. Követeljük az alföldi kivételes állapotok megszüntetését.

4. Követeljük, hogy a munkások biztositására kivételes törvényeket alkossanak.

A magyar nyelvü szónok után *Safranek* körülbelül ugyanezeket mondta el német nyelven s azután a munkások folytonos éljenzése közben vonultak a köruton végig a kerepesi utra s egy részük ott csatlakozott a gyöngytyuk-utczából jövőkhöz.

A Lipót-köruton.

A Lipót-köruton egy pinczehelyiségben is volt gyülés, a mely egészen csöndes mederben folyt. A rendőrséget dr. *Boda* Dezső ker. kapitány képviselte. *Kiss* János munkás tartott hosszu beszédet, azt vitatva, hogy a mai parlamenti rendszer nem állhat fenn tovább.

— Mindent a kormány akar magának s erőszakosságában nem ismer határt.

Tervbe vettük, hogy egy békés sétát fogunk rendezni. Ez csak nem ütközik a közrendbe, de a rendőrség ezt a sétát egyszerüen «forgalmi akadály»-nak deklarálván, azt eltiltotta. Ez a tilalom jellemzi a mai állapotokat. De mi meg fogjuk tartani a mai sétát, nem engedjük, hogy e tüntetést olybá vegyék, mint egy rozzant szekeret, a mely az ut közepén elakadt s a forgalmat akadályozza. (Éljenzés.)

Miután még az elnök figyelmeztette a jelenlevő munkásokat, hogy szépen párosával sétáljanak, a gyülés véget ért.

Ezeken kivül *Ujpesten*, továbbá a rózsa-utczában s még számos helyen tartottak gyüléseket, többé-kevésbbé erős hangu szónoklatokkal. Nagyobb rendzavarás azonban sehol sem fordult elő.

A politikai séta.

A gyülések, daczára hogy 3 órakor kezdődtek, legnagyobbrészt háromnegyed óra alatt véget értek s az első csapat politikai sétáló négy órakor már az Andrássy-uton volt. A sétára azonban nem mentek el mindnyájan, a kik a gyüléseken részt vettek. Legtöbben érkeztek a Jósika-utczából s ezekhez csatlakoztak a többi kisebb csapatok, vagy pedig a mellékutczákon át, négyen-öten együtt mentek ki az Andrássy-utra, a hol a kiváncsiak jóformán többen voltak, mint a politikus sétálók. Az utóbbiaknak gomblyukába kis jelvény volt tüzve s igy könnyen föl lehetett őket ösmerni. A rendőrség ezt élelmes módon fel is használta, a mi egyuttal humoros jeleneteknek is volt okozója,

Mikor az Andrássy-utra nyiló utczák torkolatánál ötven vagy száz emberből álló tömeg összeverődött, egy-egy rendőrfogalmazó vagy husz rendőrrel körülkeritette a csoportot s csak egy szük nyilást hagyott, a melyhez odaállt maga a tisztviselő. Azután sorra vette a kordonba zártakat s a szerint, a mint jelvénye volt vagy nem volt a keze ügyébe akadt emberfián, dirigálta:

— Maga szoczialista: menjen balra. Maga nem szocziálista: erre jobbra menjen.

És igy folyt a mustrálás, mindaddig, a mig csak tudott egy embert fogni a «karámból.» Az egész nagyon hasonlitott ahhoz az eljáráshoz, a melyet nyirás idején a juhászok szoktak követni.

A munkások különben szótlanul, kis csapatokban vonultak föl az opera felé. Az ut képe egészen nyugodt volt s az első kisebb izgatottság csak akkor szállta meg az embereket, a mikor látták, hogy az oktogon-térről *Urs* Nándor rendőrtanácsos, a kire a főfelügyeletet bizták, minden különösebb ok nélkül *vágtató* lovasrendőröket czirkáltat és egyet elküld a központba segélycsapatokért. Mindenünnen, az uri osztályhoz tartozó és nem politizáló sétálóktól is csak azt lehetett hallani:

— A rendőrség már megint feltüzeli a népet.

A segélycsapatok, egy szakasz lovas és egy szakasz gyalog rendőr, csakhamar meg is érkeztek, de nem volt reájuk szükség. A Vörösmarty-utcza bejárójánál és a volt mücsarnok épülete előtt történtek ugyan nagyobb csoportosulások s hangzottak egyes »abzug« kiáltások, de a közönség az ott készen álló lovasrendőrök első vágtására is szétrebbent.

A tömeg pedig ezalatt folyton le és fel sétált a járdákon s annyira nem akadt fenn a közlekedés, hogy elegáns fogatok, hajtókocsik, fiakkerek sebes ügetésben — gyorsabban mint bárhol a világon szabad — hajtattak végig, kiváncsian nézve a tömeget, a mely daczos szemmel nézett reájuk. Olykor-olykor a szemekből a gyülölet szikrája lobbant föl, de a fogat gyorsan robogott s a bennülők talán nem is vették észre a szuró tekintetet.

Körülbelől négyszer sétáltak végig a nagymező-utczától a Vörösmarty-utczáig a tüntető csoportok s e közben sötét lett. Sokan azt hitték, hogy a homály leple alatt lesznek majd zavargások. De nem történt semmi más, mint hogy az oktogontól a Teréz-köruton mintegy ötszáz munkás a kerepesi-ut felé tartva, éltette a szoczialdemokracziát. A dob-utczánál azután egyszerre elővágtatott egy szakasz lovasrendőr s előjött egy csapat gyalogrendőr is és kisérte a menetet egész a kerepesi-utig, a hol a tüntetőket megállitották. Ezek tehát visszafordultak, de a dohány-utczánál a lovasrendőrök elibe vágtattak a tömegnek s a szoczialistáknak nem volt mást mit tenni, mint bemenni a dohány-utczába és ott lassankint szétoszlani. Az Andrássy-uton már előbb szétoszlott a tömeg s a politikai sétálók helyét elfoglalták a rendes vasárnapi sétálók.

Este 6 órára már nyoma sem volt a szoczializmus érdekében tett sétának, a melyről a rendőrség az éjjel a következő kommünikét adta ki:

A rendőrség kommünikéje.

«A budapesti munkások egy része a mai nap délutánján tüntető-jellegü tömeg-sétát rendezett, még pedig a törvényes rendelkezések figyelmen kivül hagyásával, mert a felvonulást még csak be sem jelentették. A mai nap délutánjára több gyülést hivtak össze s a gyülések után háromnegyed 4 órakor a Jósika- és Wesselényi-utczákon át lejöttek szórványosan az Erzsébet-körutra a kerepesi-utig. Innen vissza a Teréz-köruton át az Andrássy-utra mentek ki. A sétálók eddig minden rendzavarás nélkül haladtak, a többi sétálók közé elegyedve. Az Andrássy-uton azonban vagy 4—500-an egy tömegbe verődtek, miért is a rendőrség a gyár-utczánál utjokat állotta s a törvény nevében oszlásra szólitotta fel őket. Ekkor a tömeg megfordult s az Andrássy-uton kifelé a Vörösmarty-utczáig mentek, miközben a tömeg ezer főre szaporodott fel. Itt azután, mert a felszólitások eredménytelenek maradtak, a lovasrendőrök oszlatták szét őket. Háromnegyed öt órakor a munkások teljesen szétoszlottak, belekeveredve az Andrássy-uti sétáló közönség közé. A tömeg szétoszlatása közben többen ellenszegültek s a tömeget a rendőrség ellen izgatták, a mi miatt *Dörner* Lajos festősegéd, *Ujváry* Károly asztalossegéd és *Gruber* József szabósegéd előállittattak a VI. ker. kapitánysághoz. Később egy 70—80 főnyi, jórészt inasokból álló csoport jött az Erzsébet-köruton lefelé, a járdákat elfoglalták, ugy, hogy a közlekedés elakadt. Lármáztak, abczugolták a rendőrséget, éltették a szocziáldemokracziát. Ezeket a rendőrség a dohány-utcza sarkán szétoszlatta. Két asztalossegédet: *Geszti* István és *Leidenfrost* Ferenczet, a kik e csoportot vezették és lármára ösztökélték, a rendőrség előállitotta a VII. kerületi kapitánysághoz.

= Valódi orosz és amerikai *sárczipők*, valamint *Columbus* és minden más faj *korcsolyák* legnagyobb választékban *Neoschil A.-nál* Budapest, Váczi-utcza 27.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Kamarahangverseny.** A *Grünfeld-Berkovits-Riedl-Bürger*-féle négyestársaság vasárnap délutáni népszerü kamarahangversenyén *Tschaikowskynak*, a rövid idő alatt oly nagy hirnévre szert tett orosz komponistának uj vonósnégyesével ismerkedtünk meg. Valóban inspirált költő munkája, a melynek tiszta, átlátszó konstrukcziója, értékes tartalma reávall szerzője ihletett tollára. Azt a pajzán vidámságot és játszi könnyedséget, a mely a második scherzandó tételből csillámlik ki s azt a melankóliát, mély érzést és költői hangulatot, a mely az «Andante funebre»-ből árad ki felénk, csak Schumann müveiben találjuk fel s ennél hizelgőbbet a szerzőről és müvéről nem mondhatunk. Mennyivel prózaibb, laposabb ugy hangzás, mint tartalom tekintetében *Brahmsnak* zongoraquartettje, mely a hangverseny utolsóelőtti számát képezte. A «Tristán» és a «Mesterdalnokok» egy-egy motivumán élősködik itt a szerző s bár a münek vannak tagadhatatlanul érdekes és bizonyos technikai virtuozitással fölépitett részei, mégis az egész quartett a terjengős, szellemtelen német munka bélyegét hordja magán. A jeles müvészcsapat minden részletre kiterjedő gonddal interpretálta a két müvet s különös szeretettel dolgozta ki Tschaikowszky vonósnégyesét, a melynek szépségei észrevehetőleg inspirálták a müvészeket. A Brahms-quartett zongoraszólamát *Eibenschütz* Ilona látta el, a kinek müvészi felfogása, izlése és technikai készültsége ujabb méltatásra nem szorul. Közben *Takáts* Mihály énekelt az ő nemesen csengő, érczes baritonhangjával. (*f. k.*)

— **A Somossy-mulató**-ban tegnap este tartotta harmadik és utolsó előadását az a bécsi szintársulat, melyet Somossy szerződtetett, s a melynek egyetlen kiváló tagja dr. *Tyrolt*, a bécsi burg-szinház volt elsőrangu müvésze. d'Arronge «Dr. Klaus» czimü négy felvonásos vigjátéka került szinre. Bizony ennél jobb darabot is választhatott volna Tyrolt ur. Az a közönség, mely tegnap a Somossy-mulatóban összegyülekezett, meg is érdemelte volna, hogy a jeles német szinész több figyelemmel legyen müvészi igényei iránt. Az előadás is lehetőleg gyönge volt. Tyrolt ur nagyon is kimagaslott a környezetből, melynek se férfi- se női tagjai nem képesek az ő finom alakitó müvészetéhez fölemelkedni. A budapesti közönség jobb előadásokhoz van szokva a vigszinházban is, a népszinházban is. A nemzetiről nem is akarunk szólani, mert megsértenők ezt az előkelő intézetünket, ha a Tyrolt ur társulatával hasonlitanók össze. A darabban egyedül a czimszerep ér valamit, s [illegible]

valóban nemes felfogással, finom izléssel és nagy genialitással játszotta meg. Hogy nagyobb, zajosabb hatást ő se csinálhatott, az szerepe fogyatékosságában és környezete szertelen gyöngeségében találja az okát. Egyébiránt az a közönség, mely tegnap a Somossy-mulatót szorongásig megtöltötte, a mint látszott, nagyon könnyen kielégithető. Ez a közönség, mely feltünő módon Budapest egyetlen társadalmi rétegéből rekrutálódott, sokkal jobban hódol a német szinészetnek, semhogy intelligencziájához mért kritikát alkalmazna akár a német muzsa silány termékével, akár a gyenge szinészi erőkből álló csoport gyönge játékával szemben. Másképen nem is lenne megmagyarázható, hogy ez a fényes közönség végigélvezte, sőt a felvonások közt hangos német megjegyzésekkel ugyancsak dicsérte az előadást. Valóban Tyrolt urnak és a hozzá rövid időre társakul szegődött bécsi harmad-negyedrangu szinészeknek furcsa fogalmaik lehetnek a budapesti közönség müvészeti érzékéről, ha ezt a tegnapi előadás során fölhangzott tetszésnyilvánitásokból itélik meg. Nos, mi határozottan tiltakozunk az ellen, hogy a magyar főváros szinházlátogató közönségének müizlését a bécsi társaság előadásának a hatásai után mérlegelje bárki is komolyan. Az egész dolog csak azt bizonyitja, hogy Budapesten még mindig nagyon széles könyöket alkot az a társadalmi réteg, mely a maga exkluziv életében boutonnak tartja a német kulturáért való rajongást ugyannyira, hogy a bécsi szinészek szereplését szinte mohó vágygyal ragadta meg alkalmul e rajongás nyilvánitására. Meg is látszott ezen a közönségen, hogy valami különös ünnepi hangulattal van telve s külső megjelenésének a formáit is ehhez szabta. Ugy kiöltözködött, hogy a Somossy-mulató legmagasabb régiói is ragyogtak a fényes toilettektől és drága ékszerektől. Mindebből az következik, hogy nekünk itt Budapesten még mindig erős küzdelmet kell folytatnunk a német kultura mindenféle betolakodása ellen; mert ez a kultura még mindig könnyü szerrel diadalmaskodhatnék a főváros egy jelentékeny társadalmi rétegének az izlése, fölfogása és hajlama révén. A Somossy-mulatóban megtartott pár német szinházi előadás összes jelenségei arra oktatnak minket, hogy határozottan utját álljuk minden afféle kisérletnek, mely a német szinészet számára Budapesten netalán ujra tanyát óhajtana csinálni. Akármilyen silány német szintársulat ütne itt tanyát, az a társadalmi réteg, mely tegnap és szombaton szinte demonstrált a német kultura mellett, egész odaadással támogatná csak azért, mert német. Erre pedig nekünk nem szabad alkalmat adnunk. Az előadás jövedelméből, mely igen tekintélyes összeg lehetett, Somossy 300 frtot engedett át a hirlapirói nyugdijintézetnek. *Sz.*

— **A budapesti kamarazeneegyesület** november 29-én, pénteken este fél nyolczkor a Royal-fogadó nagytermében tartja első estélyén a *Hubay-Farkas-Waldbauer-Popper* vonós-négyes társaság közremüködésével. Az estélyen föllép *Forrest* Mary, a kitünő amerikai dalénekesnő is, a ki tegnapi hangversenyén oly fényes diadalt aratott. A négyes társulat Beethoven B-dur és Mozart C-dur négyesét adja elő.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— *Polgármesterválasztás.* A 45-ös választmány tegnap d. e. *Kléh* István elnöklete alatt ülést tartott. A gyülés egyetlen tárgya a polgármesterválasztás kérdése volt, a melyre nézve szavazattöbbséggel határozták el, hogy ki legyen hivatalos jelölt a két pályázó közül. A szavazás eredménye az volt, hogy az összes kerületek képviselői — az I-ső kerület kivételével — *Márkus* József mellett nyilatkoztak.

— **Iskolaszéki tagok jelölése.** A budapesti V. kerület polgári körben mai napon megtartott választói értekezleten az iskolaszéki tagságra a következők jelöltettek: Rendes tagok: Aranyossy Miksa, Beck Dénes, dr. Brüll Ignácz, Grünwald Bernát, Mezey Lajos, Szerencs János, dr. Kresz Géza, Neuschloss Marczell. Póttagok: dr. Baracs Marczell, Deutsch Adolf, Gelb Manó, Wolfinger Lajos.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Szegény gyermekek felruházása.** A Wekerle-asztaltársaság tegnap délután 4 ó. a sétatéri Koch-féle vendéglőben 41 szegény gyermeket és pedig 27 fiut és 14 leányt felruházott. Az ünnepségen igen diszes hölgy- és férfiközönség volt jelen. Az üdvözlő beszéd után, melyet dr. Herzfeld Samu tartott, egy árva lányka és egy fiu megköszönte társai nevében az asztaltársaság jótéteményét, ezután a fiuk és leánykák a vendéglőben uzsonnát kaptak, este fényes banket volt.

HÁZASSÁG.

— **Eljegyzés.** *Sebestyén* Győző igazságügyi miniszteri számellenőr eljegyezte Tinnyéről özv. nánási *Kováts* Sámuelné leányát *Erzsikét*.

GYÁSZROVAT.

Schwerer Fábián, a bács-almási kir. járásbiróság közszeretetben álló ügybuzgó albirája november 18-án hosszu sorvasztó betegség után meghalt. A társadalmi életben közkedvelt, igazságszerető albiró elhunyta széles körben általános részvétet keltett.

Tragor Antal sződi esperes-plébánost tegnap délután temették a váczi temetőben levő családi sirboltba. A végtisztességtételen rendkivül sokan voltak jelen, igy a váczi káptalan tagjai: *Virter* Lajos cz. püspök nagyprépost vezetése alatt, a kerületi papság kivétel nélkül, a váczi világi és kegyesrendi papnövendékek testületileg, a sződi kath. hivők nagyszámban, Nemeskéri *Kiss* Pálné szül. *Szapáry* Vera grófnő a sződi templom kegyurának a felesége, *Schuszter* Konstantin váczi püspök képviseletében *Balázs* Lajos oldalkanonok stb. A gyászszertartást *Motesiczky* János prépost kanonok végezte fényes papi segédlettel. A beszentelés után a tömérdek koszoruval diszitett koporsót a váczi temetőben levő családi sirboltban tették örök nyugalomra.

TÁVIRATOK.

Róma, nov. 22. A pápa ma kihallgatáson fogadta gróf *Revertera* osztrák-magyar nagykövetet és nejét.

Róma, nov. 22. *Sineo* miniszter ma Carmaguolában beszédet intézett választóihoz, a melyben utalt a kritikus időre, melyben a kormány átvette az ügyek vezetését és a valódi szabadság értelmében kibékülést keresett minden téren. A Tunissal kötött kereskedelmi szerződésre vonatkozólag a miniszter a következőket mondotta: Csak az ország egyöntetü hangulatát veszszük figyelembe, midőn *Francziaországgal szivélyes és őszinte barátságban akarunk élni*. A megkötött szerződések tisztességesek voltak és érdekeinket Tunisban megvédték. A tárgyalásoknál mindkét részről jóakarat mutatkozott ugy, hogy a szerződésnek gazdasági tekintetben való kihasználása várható. Abessziniára vonatkozólag a miniszter kijelentette, hogy a körülmények *Olaszországot tisztességes békére kényszeritették*, megfelelően ama programmnak, melyet Rudini miniszterelnök a parlamentben kifejtett. A király, midőn a békét ratifikálta, ismételhette őseink ezt a mondását: „A közjó akarta ezt igy.“ Mert, midőn Olaszország igényt tart arra, hogy európai nagyhatalom legyen, le kellett mondania arról a vágyról, hogy afrikai nagyhatalom legyen.

Milánó, nov. 22. Az *olasz* királyi pár ma délelőtt meglátogatta a *hollandi regens-királynét*.

Valparaiso, nov. 22. Az uj kormány következőkép alakult meg: Carlos *Antuner* belügy, Morla *Viguna* külügy, Justiziano *Sotamayor* pénzügy, Frederico *Berga-Borner* igazságügy, Fernandez *Albates-Valles* hadügy és *Borja* ipar- és közmunkaügy.

A közönség köréből.

28852

The Continental Bodega Company Budapest.

Spanyol és portugal orvosi és asztali borok. Kimérés hordóból. Kossuth-Lajos és Uj-világ-utcza sarkán, az országos kaszinóval szemben.

KÖZGAZDASÁG.

Az országos magyar gazdasági egyesület közgyülése.

Az országos magyar gazdasági egyesület tegnap tartotta gróf Dessewffy Aurél elnöklete alatt évi rendes közgyülését. Az elnök a közgyülést szép megnyitó beszéddel vezette be, melyben lendületes szavakkal emlékezett meg Magyarország ezeréves ünnepségeiről és ez alkalommal visszapillantást vetett az egyesület több mint félszázados multjára. Majd a nemzetközi gazdakongreszszusról és a IV. országos gazdakongresszus tanácskozásainak eredményeiről szólott és hangsulyozta a gazdatársadalom szervezkedésének fontosságát.

A beszédet a közgyülés tagjai nagy lelkesedéssel fogadták. Épen ilyen lelkesedést keltett *Mérey* Lajos beszéde, melyben gróf Dessewffy Aurélt, mint a magyar agrártörekvések vezérét ünnepelte. Inditványára a közgyülés elhatározta, hogy jegyzőkönyvileg fejezi ki örömét gróf Dessewffy Aurélnak, valóságos belső titkos tanácsossá történt kinevezése felett. Majd köszönetet szavaztak *Darányi* Ignácz földmivelésügyi miniszternek is a nemzetközi gazdakongressus rendezése körül szerzett érdemeiért. Részletes tudósitásunk a következő:

A közgyülés délelőtt 10 órakor kezdődött. Gróf *Dessewffy* Aurél a következő megnyitó beszédet mondotta:

Tisztelt közgyülés! A midőn a szép számban megjelent tagokat üdvözlöm, ünnepélyesebb hangulatban teszem ezt, mint más alkalommal, mert ez évben ünnepeltük meg ezer év előtti bejövetelünket. Az ünnepélyességek egész sorozata zavartalanul folyt le, ugyszólván az egész müvelt világ szine előtt, és felséges királyunk szavaival is beigazolást nyert, hogy «annyi balszerencse közt, oly sok viszály után, megfogyva bár, de törve nem» még létezünk, s azon reményt tápláljuk, hogy a jövőben való létezésünknek és fejlődésünknek előfeltételei megvannak. És bár sok oly körülmény van, mely aggodalmakat ébreszt, mégis kitartó munkássággal továbbra is képesek leszünk haladni ugy, mint az utolsó 30 év alatt haladtunk. Ez egyesület, melynek feladata a magyar földnek e nemzet számára való fentartása, a mezőgazdasági termelés ápolása s minden tőle telhető eszközzel való előmozditása, mindenkor érezte feladata nehézségeit, s kétszeresen érzi ma, mert a mai sulyos viszonyok között a kulturális haladás eszközeinek előteremtése kétszer oly nehéz, mint évtizedekkel ezelőtt volt, mezőgazdaságunk helyzete pedig az egész vonalon olyan, hogy óriási nehézségekkel kénytelen megküzdeni.

Szabad legyen az ezredéves ünnepély alkalmából viszszatekintenem egyesületünk multjára, alakulására és fejlődésére is.

Itt azután a szónok gróf *Széchenyi* Istvánnak az egyesület megalakulása körül szerzett érdemeit méltatja. Széchenyi a harminczas években életbeléptette az állattenyésztő-társaságot, a melyből 1835-ben az országos magyar gazdasági egyesület fejlődött. Majd igy folytatja:

Egyesületünk a 30-as és 40-es években, midőn mezőgazdaságunk az urbéres és robotos gazdálkodás sulya alatt nem fejlődhetett, eleinte csak inkább az állattenyésztés, a szőlőmivelés és az ismeretterjesztés terén müködött. Később 57-ben mind nagyobb tevékenységet fejtett ki, a mely mindig a magyar mezőgazdaság érdekeinek előmozditását tartotta szem előtt. Később a 60-as években ugy ez az egyesület, mint az országban alakult többi gazdasági egyletek, még nagyobb tevékenységet fejtettek ki országszerte. 1868-ig tehát mezőgazdaságunk is leginkább haladt és fejlődött. Ekkor azonban az egyesület ez áldásos müködése némileg ellanyhult, részint az érdeklődők csekély száma folytán, részint azért, mert az önkormányzat sok felé vonta el azokat, a kik a közügyekben egyáltalán részt vesznek.

A ki azonban figyelemmel kiséri az utóbbi évek közgazdasági mozgalmait, az kétségbe nem vonhatja, hogy a gazdatársadalom kezdeményezéseinek mindig voltak eredményei.

A 80-as években Európaszerte beállott a mezőgazdaság nehéz helyzete s a gazdasági válság nálunk is mihamar éreztette hatását, s később mind intenzivebb lett, egyformán sujtva a nyerstermelést és a mezőgazdasági iparokat. Hozzájárul ehhez a kereskedelmi szerződések káros hatása, a melyek nem a mi érdekünkben köttettek és a melyek 1903-ig meg nem másithatók. Mindezen körülmények nagyobb mozgékonyságra és élénkebb müködésre buzditottak bennünket s a bajok orvoslásának keresése szülte a tömörülés és nagyobb tevékenységek vágyát és hozta felszinre a III. és IV-ik országos gazdakongresszusnak megtartását.

Szabadjon ez alkalommal a nemzetközi gazdakongresszusról is megemlékeznem, mely dr. *Darányi* Ignácz földmivelésügyi miniszterünk kezdeményezésére ez évben lefolyt. Az a meleg rokonszenv, melylyel a miniszter ur egyesületünk müködését kiséri és támogatja, azon inditvány tevésére késztet engem, itt e helyen, hogy jelen közgyülésünkön fejezzük ki elismerésünket és köszönetünket a miniszter urnak jóindulatáért, kérve továbbra is becses támogatását.

A nemzetközi gazdakongresszuson Európa számos kiváló gazdája jelent meg, a kik eme kérdések megvitatásában élénk részt vettek. A kongresszuson bennünket és érdekköreinket foglalkoztató fontos közgazdasági problemákat vitattak meg s a megoldás módjára nézve a kongresszus arra az álláspontra helyezkedett, a mi itt ebben az egyesületben annyiszor vitatkozás tárgyát képezte. Hogy a gazdaosztály legyen az hazánk termelő osztályai között, a mely a legmostohább helyzetbe juthasson, azt méltányosnak nem találjuk és jogosultnak kell mezőgazdaságunk bajainak leküzdésére az általunk iniciált müködést tekintenünk. Vissza kell utasitanunk az egyoldaluság vádját, hogy a mi bajaink leküzdésére csak a földmivelési érdekeket akarjuk előmozditani és előtérbe helyezni, mert itt ebben az egyesületben a jelszavunk mindig az volt, hogy csak viruló ipar mellett lehet virágzó mezőgazdaság, s csakis tulzott merkantilizmus tulkapásai ellen kellett állást foglalnunk, midőn az érvényesülni kezdett.

Történetileg ismerteti ezután a magyar gazdatársadalom fejlődését és megemlékezik a székesfehérvári kongresszusról és a III-ik és negyedik országos kongresszusról, a melyek a gazdatársadalom hatalmas megnyilatkozásai voltak és a melyeken a gazdaközönség javára szolgáló eszméket beszélték meg.

Rámutat arra, hogy az egyesület, a mely 1885—86-ban alig 800 taggal rendelkezett, most 2000 taggal bir. Ez a létszám az érdeklődés kétségbevonbatlan jele és valószinü, hogy a tagok szaporodása fokozottabb mértékben fog nyilvánulni.

Ezután az egyesület mult évi müködéséről még egy körülményt emlit fel és beszédét igy fejezi be:

A gazdatársadalom eddigi szervezési módja nem volt megfelelő.

Nézete szerint ugy volna megfelelő e szervezet, ha törvényhozási uton oldatnék meg, hogy szerves egészbe foglaltatnék össze az a szunnyadó erő, a mely az országban van s a melynek nagy jövőt és munkaképességet lehet tulajdonitani. Az eddigi szövetségbe lépett gazdasági egyesületek évenkint tartott nagygyülése nem felelt meg az ahhoz füzött várakozásoknak, annak kiküldött végrehajtó-bizottsága nem funkczionált megfelelő módon és legközelebb foglalkozni fognak azon kérdéssel, miként lesz lehetséges addig is, a mig az érdekképviseletnek törvényhozási uton való szervezését elérhető lesz az O. M. G. E. és a vidéki egyesületek között a szövetséget létrehozni, mire nézve már a jövő hónapban a gazdasági egyesületek kiküldötteiből alakult ülésen e kérdést tárgyalni fogják. E fontos kérdés előkészitése képezte mult évi müködésünk egyik jelentékeny részét. Az egyesület müködésére nézve az *Évkönyv* ad felvilágositást, a mely a tagoknak megküldetett.

Mielőtt felszólalását befejezné, kitartó munkásságra hivja fel a tagokat, mert csak összetartással egyetértéssel lehet nagyobb eredményeket elérni.

A zajos éljenzéssel fogadott beszéd után *Mérey* Lajos szólalt fel. Az elnök megnyitó beszédében örömmel hallotta fölemliteni azon tevékenységet, melyet az O. M. G. E. az utolsó évtizedek alatt kifejtett. Nincs kétség az iránt, hogy az utolsó években kellett eldőlnie azon kérdésnek, hogy a gazdatársadalom mely uton haladjon, hogy vajon az elnökünk által megemlitett tulzott merkantilizmus vagy a valódi gazdai érdek lesz-e, mely ezen egyletet tevékenységében vezérelni fogja. A gazdatársadalom a legutóbbi O. M. G. E. elnökválasztásnál impozáns módon tüntetett és állott gróf Dessewffy Aurél zászlója alá, melyre az igazi gazdai érdek, az agrárizmus volt jelszavul felirva. A nyitramegyei gazdák nevében szóló kijelenti, hogy továbbra is gróf Dessewffy Aurél zászlója alatt kiván küzdeni azon elvért, hogy ez a magyar föld maradjon-e a magyar nemzetnek. Inditványozza, hogy gróf Dessewffy Aurél elnök v. b. t. tanácsossá történt kitüntetésének tényét a közgyülés jegyzőkönyvében is örökitse meg s maradjon — ugymond — ezen egyesületnek legaranyosabb lapja azon lap, a melyre reá van irva, hogy ő felsége akkor nevezte ki gróf *Dessewffy* Aurélt valóságos belső titkos tanácsossá, midőn ez az egyesület őt kevéssel azelőtt az agrár érdekek vezérévé választotta meg. (Hosszantartó éljenzés és taps.) A közgyülés az inditványt egyhangulag elfogadta.

Mezey Gyula inditványára a közgyülés dr. *Darányi* Ignács földmivelésügyi miniszternek köszönetet szavazott azért, hogy a III. országos gazdakongresszust erkölcsileg támogatta és az ott hozott határozatokat állásának tekintélyével támogatta és azért, hogy a nemzetközi gazdakongresszust a magyar gazdák óhajára egybehivta.

Az igazgató-választmány inditványára tiszteletbeli tagokká választotta a következő külföldi gazdasági irókat és szaktekintélyeket: Alphonz *Allard* (Brüssel), D. F. A. *Bauduin* (Hága), Jules *Benard* (Francziaország), *J. Carluyvels van der Linden* (Brüssel), Ernest *Klarke* (London), báró *Gudenus* József (Bécs), Alfréd *Simits* (Muthmannsdorf), *Kasperovov* Basil (Pétervár), *Kühn* Gyula (Halle a/S), Jules *Meline* (Páris), *Ploetz von* (Döllingen), R. Henry *Paew* (London), dr. G. *Roesicke* (Goersdorf), Henry *Sagnier* (Páris), R. W. *Granville Smith* (London), *Timiriasev* (Pétervár), Charles *Smith* (London) és Gusztáv *Ruhland* (Berlin).

Ezután a közgyülés az egyesület folyó ügyeinek tárgyalására térve át, helyeslő tudomásul vette az egyesület ez évi tevékenységéről eléje terjesztett tartalmas jelentést, elfogadta továbbá a számvizsgáló-bizottság jelentését is az egylet pénzügyei felől és magáévá tette az 1896. évi költségelőirányzatot, mely az egyleti tisztviselői állásokat és javadalmazásokat rendszeres alapokra fekteti. Egyhangulag elfogadta a választmány által beterjesztett nyugdijszabálytervezetet is, melynek alapján az egyesület állandó alkalmazottai 10 évi szolgálat után nyugdijjogosultságot szereznek. Dr. *Csillag* Gyula inditványára meghatalmazást ad a közgyülés az igazgató választmánynak, hogy a tisztviselők konkretuális státusát véglegesen megállapitsa, továbbá, hogy Scitovszky János javaslata értelmében preczizirozva, hogy a nyugdijfizetések megkezdésekor a nyugdijalalapnak csak kamatai és jövedelmei vehetők igénybe. A portómentesség megadásáért a közgyülés feliratot intézni határoz a kereskedelemügyi miniszterhez; *Galgóczy* Károly inditványára pedig felkéri a miniszteriumokat s a könyvnyomtató intézeteket, hogy az ezredéves ünnepély folyamán megjelent müevk egy-egy példányát az O. M. G. E. könyvtára rendelkezésére bocsássák, a hol a millennáris irodalmi termékek külön szakaszban fognak őriztetni. *Rubinek* Gyula ügyvezető titkár tett ezután jelentést a IV. országos gazdakongresszus határozatainak végrehajtásáról. *Forster* Géza igazgató pedig az Erdélyi gazdasági egyesület inditványát terjesztette elő, a mely inditvány a gazdasági egyesületek szövetségének ujjáalakitására nézve azt az elvi állásfoglalást akarta provokálni az egyesület részéről, hogy a szövetséges egyletek végrehajtó bizottsága ne az O. M. G. E. igazgató választmánya legyen, hanem egészen külön organum. Mivel az inditvány a ma fennálló állapot fentartását jelentené, a melyről bebizonyult, hogy a követelményeket ki nem elégiti, mivel továbbá a III. és IV. orsz. gazdakongresszusok határozataival az inditvány ellentétben áll, a közgyülés napirendre tér a kérdés felett, melyet a deczember 13-ára összehivott szövetségi nagygyülés fog megvitatni. Végül 15 választmányi tagot választott a közgyülés. Megválasztattak: Forster Géza, őrgróf Pallavicini Ede, Bernát István, Emődy József, gróf Esterházy Miklós Móricz, Koppély Géza, báró Lipthay Béla, Majláth József, Melczer Gyula, Miklós Ödön, Perlaky Elek, Rakovszky István, Rodiczki Jenő és gr. Zichy Nándor.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁂ **A székely vasutak folytatólagos tervezése.** Az 1895. évi VII. törvényczikk értelmében a székely vasuti hálózatot, a befejezéséhez közelgő szepsi-szentgyörgy-csikszereda-gyimesi vonalon kivül, a csikrákos-szászrégeni fővonal és az ebből Székelyudvarhelyre elágazó vonalszárny képezik. Minthogy az utóbb emlitett vonalak jórészt hegyi vidékeken vezetendők, s igy nyomjelzésük és tervezésük hosszabb időt veend igénybe: a magyar kir. államvasutak igazgatósága a kereskedelemügyi miniszter engedélyét kérte arra, hogy ezeknek a vonalaknak nyomjelzését és tervezését az épülő vonalaknál alkalmazott személyzet köréből elvonható mérnökökkel tanulmányoztathassa és a közigazgatási bejárási terveket elkészittethesse. A kereskedelemügyi miniszter a közforgalom érdekeinek szempontjából első sorban a szászrégeni vonal tervezését rendelte el és felhivta az igazgatóságot, hogy ennek a vonalnak nyomjelzése iránt intézkedjék.

⁂ **A budapesti kabelvasut engedélyezési biztositéka.** A budapesti kabelvasut engedélyezési az engedélyezés czéljaira szükséges terveket és költségszámitásokat a kereskedelemügyi miniszter elé terjesztették. A miniszter a beterjesztett müveleteket a további tárgyalás czéljaira alkalmasaknak találta és felhivta a tervezőket, hogy 100.000 forintnyi engedélyezési biztositékot tegyenek le.

⁂ **A zichyfalva-dentai vasut ujabb közigazgatási bejárása.** A torontáli helyi érdekü vasutak részvénytársaság a Zichy-falvától Nagygájon át Dentáig vezető helyi érdekü vasut terveit oly kérelemmel terjesztette fel a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a vonal közigazgatási bejárását rendelné el. Habár ez a vonal egy részét képezi a Bottka-féle vasuti tervnek, a melynek vonala Dettától Bánlakon, Nagygájon és Zichyfalván át vezetne Alibunárig, a miniszter a torontáli vasut kérelmét, tekintve, hogy a vasuttársaság az emlitett tervezetet ismerte és a bejárás elrendeléseért mégis folyamodott, figyelembe vette, és a közigazgatási bejárást deczember hó 3-ik napjára elrendelte. A bejárást a jelzett napon reggel kilencz órakor a dentai községháznál kezdik meg.

⁂ **Vasuti forgalmunk Szerbiával, Bulgáriával és Törökországgal.** Az október hóban vasuton Belgrádon át a kiviteli irányban szállitott áruk mennyisége, valószinüleg a Balkán államok nagyobb részében egy idő óta uralkodó kedvezőtlen pénzügyi helyzet folytán kisebb volt, mint az előző év hasonló havában. Átszállittatott ugyanis összesen 4860 tonna különböző áru (tavaly 7704); ezek között szerepel vas 1168, czukor 538, szén 388, sör 155 és papir 146 tonnával. Átszállittatott azonkivül 67 kocsirakomány ló és 84 darab vasuti jármü. Az év eleje óta volt az átszállitás 35.338 tonna, tavaly pedig 33.448 tonna, az idén tehát valamivel több. Behozatott októberben 6994 tonna különböző áru (tavaly 5629 tonna), ezek között 4240 tonna aszalt szilva és szilvaiz, 287 tonna friss sertéshus és 165 tonna tojás. Azonkivül behozatott október hóban Szerbiából 742 kocsirakomány szavrasmarha és 382 kocsi élő sertés, 32 kocsi juh és 9 kocsi kecske, összesen tehát 1165 kocsi élő állat, tavaly pedig 919 kocsi. Az év eleje óta október hó végeig behozatott összesen 22.900 tonna áru (tavaly 21.540 tonna) és 4694 kocsi élő állat, tavaly pedig, a midőn a sertéshozatal az év első negyedében még lehetséges és igen erős volt, 5447 kocsi. Fenti számokból látható különben, hogy az élő állatok behozatala október hóban igen erős volt, a mennyiben az októberi behozatal az év első nyolcz 6avában behozott mennyiségnek mintegy negyedrészét teszi.

⁂ **Az erdőköz-tiszolczi vasutvonal mütanrendőri bejárása.** A zólyombrezó-breznóbánya-tiszolczi helyi érdekü vasut második szakaszának, az erdőköz-tiszolczi vonalnak mütanrendőri bejárását e hó 29-ikére rendelte el a kereskedelemügyi miniszter. A bejáró bizottság délelőtt 11 órakor az erdőközi állomáson alakul meg. Eddigi megállapodások szerint a vasutat maga báró Dániel miniszter fogja ünnepélyesen megnyitni. A miniszter 29-én a miskolczi kereskedelmi és iparkamara épületének felavatási ünnepélyén vesz részt s innen utazik a megnyitáshoz.

⁂ **A viljevo-kapelna-noskovcei vasut mütanrendőri bejárása.** A kereskedelemügyi miniszter a viljevo-kapelna-noskovcei helyi érdekü vasutvonal mütanrendőri bejárását elrendelte és megkezdésének időpontján folyó évi deczember hó 1-ének reggeli kilencz óráját, összejöveteli helyéül pedig a noskovcei állomás felvételi épületét tüzte ki.

⁂ **Engedélyezési tárgyalás elhalasztása.** A kereskedelemügyi miniszter a kiscell-marczaltői vasutnak november 21-ikére kitüzött engedélyezési tárgyalását — közbejött akadályok miatt — deczember hó 2-ik napjára halasztotta el.

Budapesti konzum-sertésvásár.

Budapest, november 21. (A budapesti közvágóhid marhavásár igazgatóságának jelentése az *Egyetértés* számára.) A ferenczvárosi petroleum-raktárnál levő fő- és székvárosi konzum-sertésvásár árjegyzése.

Nap	Érkezett: hány wag.	Érkezett: hány drb	Elszállittat.: budapesti fogyasztásra	Elszállittat.: Ujpestre	Elszállittatlan visszamaradt	1895. évi julius 3-tól érkezett összesen	Napi árak: 250—280 klgr. sulyban	Napi árak: 300—380 klgr. sulyban	Napi árak: malacz	Különfélék
nov. 14.	—	195	22	213	431	342028	53—55	—	—	—
„ 16.	—	726	588	77	505	342989	53—54	55—56	—	—
„ 17.	—	213	273	39	475	343212	55—56	—	—	—
„ 18	-	390	337	42	493	343612	53—55	—	—	—
„ 19.	—	944	657	119	661	344556	53—55	—	—	—
„ 20	-	557	792	126	293	345113	51—54	54—55	—	—
„ 21.	-	200	210	22	264	345313	51—52	53—55	—	—

Napirend: 1896. november 23.

Naptár: Hétfő, november 23. Róm. kath. Kelemen. — Prot.: Kelemen. — Görög-orosz: (november 11.) Menna. — Zsidó: Kislev 18. — Nap kel: 7 óra 2 perczkor, nyugszik: 3 óra 58 perczkor. — Hold kel: 6 óra 3 perczkor délután, nyugszik: 10 óra 5 perczkor délelőtt.

A képviselőház első ülése délelőtt 10 órakor.

A pénzügyminiszter fogad délután 3 órakor.

A horvát miniszter fogad délelőtt 11 órától d. u. 1-ig.

A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése d. e. 10 órakor az uj városházán.

A főváros magánépitési bizottságának ülése d. u. 5 órakor az uj városházán.

A magy. tud. akadémia I. oszt. ülése d. u. 5 órakor.

A nemzeti párt értekezlete d. u. 5 órakor.

Nemzeti muzeum, természetrajzitár nyitva d. e. 9-től d. u. 1 óráig. Többi tárai megtekinthetők 50 kr. dij mellett.

Deák-mauzoleum a kerepesi-uti temetőben nyitva d. u. 2 órától 5-ig.

Missziói kiállitás a nemzeti muzeum előcsarnokában megtekinthető egész nap.

Az 1848—49-iki Kossuth-muzeum Duna-utcza 16. Rózsa-tér sarkan, nyitva egész nap.

Magyarok bejövetele, körkép a városligetben. (Csak még rövid ideig látható.) Nyitva reggeli 9-től d. u. 4 óráig. Az esti órákban villanyvilágitásnál. Belépti dij 50 kr.

A Pokol-körkép nyitva naponta d. u. 2 órától este 7 óráig. Ünnep és vasárnap egész nap. Belépődij 50 kr.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.
Budapest, 1896. nov. 23-án.
Évi bérlet 234. Havi bérlet 19.

Becsületbiró.
Szinmü 3 felvonásban. Irta: Bosnyák Zoltán.

Személyek:

Báró Bérczey	Császár
Reilland	Szacsvay
Irén	P. Márkus E.
Pál	Dezső
Tardi	Mihályfi
Sz. Györgyi L.	Bercsényi
Jolán	K. Gerő L.
Özv. Tarcsay	Boér H.
Torday Ákos	Ivánfi
Gróf Szerényi	Horváth
Weilen bárónė	Meszlényi
Vizkeletyné	Erszényesné
Margit a leánya	Keczeri I.
Zádorné	Györgyné

Kezdete 7 órakor.

VÁR-SZINHÁZ.
Budapest, 1896. nov. 23-án.

Arden Énok.
Opera 1 felvonásban.

Személyek:

Arden Énok	Takáts
Ray	Kiss B.
Annie	Vasquez M.
Mirjam	Válent V.
Alfréd	Ladányi M.
Minnie	Majthényi B.

Utána:

Bécsi keringő.
Ballet 3 képben. Szövegét irták Frappert L. és Gaul F. Zenéjét összeállitotta Bayer J.

Kezdete 7 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Budapest, 1896. nov. 23-án.
Zárva.

VÍG-SZINHÁZ.
Budapest, 1896. nov. 23-án.

Tél apó.
Dramolette 1 felvonásban. Irta Szalóki Elek.

Hütelen.
Vigjáték 3 felvonásban. Irta Braun Róbert.

Személyek:

Gróf Sangiorgi	Ráthonyi
Klára grófné	Lánczy Ilka
Ricciardi	Fenyvesi E.
Lorenzo	Szerémy Z.
Szobaleány	MunkácsiM.
Szolga	Kassai Gy.

Kezdete 7 órakor.

NÉPSZINHÁZ.
Budapest, 1896. nov. 23-án.

1000 év.
Látványos szinmü dalokkal és tánczczal 3 szakaszban, 10 képpel, 4 változással. A népszinházi bizottság megbizásából irta és zenéjét szerzette Verő György.

Személyek:

Árpád	Kiss M.
Álmos	HorváthV.
Deér	Vidor
Borz	Szerdahelyi
Katáng	Tollagi
Kóró	Ujvári
Egy igricz	Mihályi
Upraúda	Lubinszky
Márkó	Hortobágyi
Beglenicza	Bártfai M.
Anicza	Komáromi

Kezdete 7 órakor.

Szinházak müsora. *A magyar kir. operaház* játékrendje: *Hétfőn* november 23-án nincs előadás. (A várszinházban: Arden Énok. — Bécsi keringő.) — *Kedden*, november 24-én Bajazzók. — Bécsi keringő. Évi bérlet 125. szám, havi bérlet 15. szám. Rendes helyárak. — *Szerdán*, november 25-én: nincs előadás. *Csütörtökön*, november 26-án: Az álarczos bál Évi bérlet 126. sz., havi bérlet 16. szám. Rendes helyárak. — *Pénteken*, november 27-én: A bolygó hollandi. Sedlmair Zsófia k. a. vendégfelléptével. Évi bérlet 127. szám, havibérlet 17. szám. Rendes helyárak. — *Szombaton*, november 28-án: Karen (először) — Érczember. Évi bérlet 128. sz., havi bérlet 18. sz. Rendes helyárak. — *Vasárnap*, november 29-én: Karen. — A nappal és éjjel. Évi bérlet 129. szám. Havibérlet 19. szám. Rendes helyárak.

A nemzeti szinház játékrendje: *Hétfőn*, november 23-án: Becsületbiró. Évi bérlet 233. szám. Havi bérlet 19. szám. — *Kedden*, november 24-én: A makranczos hölgy. Évi bérlet 234. szám. Havi bérlet 20. szám. — *Szerdán*, november 25-én: A nők barátja. Évi bérlet 235. szám. Havi bérlet 21. szám — *Csütörtökön*, november 26-án: Otthon. XIX. bérletszünet. — *Pénteken*, november 27-én: Fürdőn. (1-ször.) Évi bérlet 236. szám. Havi bérlet 22. szám. — *Szombaton*, november 28-án: Fürdőn. (2-szor.) Évi bérlet 237. szám. Havi bérlet 23. szám. — *Vasárnap*, november 29-én: Fürdőn. (3-szor.) XX. bérletszünet.

A népszinház játékrendje: *Vasárnap*, november 29-én délután: A madarász, este: Mária bátyja. — *Hétfőn*, november 23-án 1000 év. — *Kedden*, november 24-én Nászuton. — *Szerdán*, november 25-én: Nászuton. — *Csütörtökön*, november 26-án: Nászuton. — *Pénteken*, november 27-én: Nászuton. — *Szombaton*, november 28-án: Mária bátyja. *Vasárnap* délután, november 29-én: Ingyenélők. Este: Nászuton.

A vigszinház játékrendje: Vasárnap, november 22-én délután: Durand és Durand. Este: Léthe vize. — *Hétfőn*, november 23-án: Tél apó és Hütelen. — *Kedden*, november 24-én: Léthe vize. — *Szerdán*, november 25-én: Az államtitkár ur. — *Csütörtökön*, november 26-án: Léthe vize. — *Pénteken*, november 27-én: Tél apó és Hütelen. — *Szombaton*, november 28-án: Léthe vize. — *Vasárnap*, november 29-én délután: Csalj meg édes. Este: Durand és Durand.

Somossy-Mulató
Nagymező-utcza 17. szám.
431. telefon. Iroda: Mozsár-utcza 5. 431. telefon.
Kezdete 8 órakor. Vége 12 órakor.
Ma, hétfőn 23-án utolsóelötti fellépte
LA BELL OTERO.
Csak néhány napig! Csak néhány napig!
Először:
a koronadijazott mülovasnő
DOWE ELSA.
Az ő egyedüli valódi, eredeti és még eddig nem használt PAUZER DOWE-val.
„Amazonen-reich“
nagy kiállitású daljáték, irta Somossy Károly, zenéjét szerzette Rosenzweig.

Sonta	Fantas k. a.
Else	Moraw k. a.
Justizia	Korb k. a.
Lord Dalaudts	Treu ur
Róbert a fia	Lussin ur
Wilkus tanár	Schneider ur
August inas	Müller ur
John Fähnrich	Bayer k. a.

Little-All-Right
és a nagy novemberi müsor.
Minden vasár- és ünnepnapon két előadás.
N. B. Az előadás után a télikert-kávéházban valódi franczia ételek és italok kaphatók.
A kávéházi téli kertben reggeli 3 óráig
Munczy Lajos
zenekara játszik.
Egyedüli jegy-elárusitó hely, dohánytőzsde, Andrássy-ut 38.

Herzmann-féle ORPHEUM
Hajós-utcza 13. sz. az operaházza szemben!
Legnagyobb választékos müsor.
Ujdonság! Ujdonság!
A kerületi kapitány ur.
Szenzácziós bohózat.
Isa Edelweisz, eredeti müsorával: „Fokról-fokra.“
Mlle Napolina franczia énekesnő.
Charles and Freddy. Carry és Morla,
The Gilkins. Fanny Behrends.
Floresco hármas.
Bécsi kalabriász partie
eredeti bohózat.
Vasárnap e hó 22-ikén nagy délutáni előadás.
A nagyérdemü közönség kényelmére intézkedtünk, hogy elővételi jegyek a következő elárusitó helyeken kaphatók legyenek: Steiner trafik Andrássy-ut 26. sz. Rohonczy trafik Teréz-körut, a Nicoletti kávéház mellett. Kalanda trafik Király-u. 23. Szántó M. Kecskeméti-u. 14. Weisz nagytőzsde Károly-körut.
A közvetlen szomszédságban **Herzmann-kávéház** a fővárosban időző artisták gyülekező helye. Éjjel-nappal nyitva.

HUNGARIA SZÁLLODA 2080
Ma este az étteremben **Balogh Károly** ismert s kedvelt zenekara játszik
Kezdete 8 órakor

FOLIES CAPRICE
Ma
MESSALINA.
Paródia, irta **Leitner H.** Zenéjét szerzette **Kmoch A.**
Személyek:

Valeria Messalina, Claudius császár neje	Ferenczy k. a.
Gajus Silus, római gigerli	Baumann ur
Narcissus, szabadon bocsájtott rabszolga	Schönberg ur
Calpurnianus, a császári őrség parancsnoka	Pfeiffer ur
Vettius Valens, udvari bolond	Martini ur
Julia, Scribonianus neje	Moser k. a.
Arria, Caeuna Paëtus neje	Weiss urnő
Marcius, Paëtus és Arria fia	Rott ur
Nera (Massaline szolgálónői)	Basté k. a.
Pundra (Massaline szolgálónői)	Konradi k. a.
Schmierkassandre (Massaline szolgálónői)	Rosé k. a.
Trampelina (Massaline szolgálónői)	Blankenstein
Agripina (Massaline szolgálónői)	Daré k. a.
Papagena (Massaline szolgálónői)	Nelly k. a.
Erős (rabszolgák)	Jaulus ur
Hektor (rabszolgák)	Echten ur

Őrség. Történik Rómában, Kr. u. 48 évvel.
Ezt megelőzi:
Házasságtörés-e vagy nem?
Továbbá
Egy párbaj.

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 2 krral, s compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositás a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden közlése után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

TELEFON 6354. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik. TELEFON 6354

Kis hirdetéseket

elfogad az Egyetértés számára a központi hivatal Papnövelde-utcza 8. sz. és a következő fiók kiadóhivatalok:

Breuer nővérek dohánytőzsdéje VI. ker., Teréz-körut 54. szám.

Burger Vilmosné dohánytőzsdéje Andrássy-ut 51. (Oktogon.)

Deutsch Julia dohánytőzsdéje József-körut 50. sz., (Baross-utcza sarkán.)

Nemecsek A. dohánytőzsdéje IV. Petőfi-tér 3. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedése Buda, II., Fő-utcza 2. szám, valamint minden hirdetési iroda.

Mely idősebb **nagy lelkü** uri ember volna hajlandó, egy **csinos szőke fiatal hölgyet**, ki a müvészeti pályára készül, anyagilag pártolni és pereznyi pénzzavarából kimenteni? az irjon „**Müvészet sürgős**" jelige alatt e lap kiadóhivatalába. 4609

Magyarország egyik elsőrangu városában fönálló **gőzmalom** tulajdonosa, ki kimutatható 30,000 frt saját vagyonnal rendelkezik, 5—6000 frt évi jövedelemmel bir, intelligens izr. családból ismeretség hiányában e nem szokatlan uton nősülni óhajt. Gyámok, szülők és gondnokok felkéretnek komoly ajánlataikat e lap kiadóhivatalába „**Gy. B.**" jelige alatt intézni. 10093

Fiatal asszonynak levél ment. 10124

De Soint Crois levele van a postán. 10127

Eladás.

Használt és uj **pénz-szekrények** rendkivüli olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrénygyár raktárában, **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 26970

Uj diót szállitok a legjobb minőségben 18 frtjával 100 klgr.-ként; ab Mohács utánvétellel, **Perlesz Fülöp Mohács.** 29218

Mükedvelőknek karácsonyi ajándékul legfrappansabb büvészeti mutatványokat jutányosan szállitok. Czim a kiadóhivatalban. 4606

Eladó ház. Egy teljesen kifizetett telken álló szép ház Ujpesten, a legszebb utczában, a rákospalotai állomás közelében, s a villamos vasut mellett eladó. Czim a kiadóhivatalban. 10094

Szolid, jámbor, nyolcz hónapos kifejlett farkas, kan, azonnal jutányos áron eladó. Czim a kiadóhivatalban. 4567

Hevesmegye egyik legélénkebb 16.000 lakossal, nagy környékkel és intelligencziával biró városában egy már **40 év óta** fenálló **pék-üzlet és kenyérsütöde,** mely a legnagyobb forgalmat e városban eléri — lakással együtt **előre haladott életkor miatt eladó vagy bérbe adandó.** Az épület a forgalom góczpontján van, értéke 6000 frt. Czim megtudható az „Egyetértés" kiadóhivatalában. 10061

Nagy-Kátán eladó ujonan épült, adómentes ház a város legélénkebb utczájában, alkalmas bármely üzlet létesitésére; pékség is folytatódik benne. Czim a kiadóhivatalban. 4537

Alkalmazást keres.

Fiatal leány, jó családból, házikisasszonynak, vagy gyermekek mellé ajánlkozik. Czim a kiadóhivatalban. 4581

Társalgónőnek. házvezetőnőnek ajánlkozik müvelt, intelligens nyugdijas özvegy, vidékre magányos urnőhöz, vagy urhoz, vagy anyátlan gyermekek mellé is. Házvezetést, külsőgazdaságot, tejkezelést, baromfitenyésztést, kertészetet tökéletesen érti, azonnal elfoglalható, alkalmazást keres legszerényebb feltételek mellett. Szives megkeresések havi fizetés megjelölésével „**Szerény**" jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 4597

Gazdatiszt, alapos képzettséggel, megbizhatóságáról legjobb ajánlatokkal, azonnal vagy uj évre nagyobb gazdaságba ajánlkozik. Czim a kiadóhivatalban. 4547

Szakaszvezető, kiszolgált honvéd, magyar fiu, 23 éves, nőtelen, a jövő hónaptól hivatal szolgai vagy más hasonló állást keres. Csinos fiu. Jeles bizonyitványai vannak. Igen becsületes, ügyes és szorgalmas. Czim a kiadóhivatalban. 10113

Egy okl. magyar óvónő ajánlkozik jobb házakhoz kisebb gyermekek mellé vagy óvónőhöz kisegitőül. Czim a kiadóhivatalban. 4605

Falusi vagy nagyobb városi háztartás vezetésére, esetleg beteges urnőhöz mint felolvasónő, társalkodóné, vagy uti társnénak ajánlkozik intelligens, müvelt, szolid, szorgalmas fiatal leány. Czim a kiadóhivatalban. 10091

Ügyes **női ruha varrónő ajánlkozik uri házakba, napi 1 frtért. Czim a kiadóhivatalban.** 10030

Alkalmazást nyer.

100—200 frtot havonta meg lehet keresni a „**Mercur**" bank- és váltó-üzlet részvénytársaság (Budapest, V. Dorottya-utcza 12. sz.) által kibocsátott részletivek eladásával. 29317

Oktatás.

Angol intelligens fiatal ember, most érkezett Londonból, órákat óhajt szerény dijjazás mellett adni. Czim a kiadóhivatalban. 10128

Uri családhoz a főváros közelében kerestetik egy kisasszony, ki a czimbalom tanitást elfogadja. Czim a kiadóhivatalban. 4613

Szigorló-mérnökhallgató correpetitornak ajánlkozik, normál, polgári vagy reáliskolai tanulókhoz. Czim a kiadóhivatalban. 4616

Még egy leczkeórát elvállal egy joghallgató, a ki tanit az összes népiskolai, polgári iskolai és gymnásiumi tantárgyakból. Szives ajánlatok „**Correpetitor**" czim alatt kér a kiadóhivatalba. 10109

Lakás és bérlet.

Elegánsan butorozott szoba, egy vagy két ur számára a Népszinház közelében, a József-köruton kiadandó. Czim a kiadóhivatalban. 10092

Az operával szemben két szép csinosan butorozott két ablakos szoba az egyik alkovval külön-külön is azonnal kiadó. Izletes házikoszt, esetleg teljes ellátás is kapható. Czim a kiadóhivatalban. 10095

Bérlet kerestetik azonnali átvételre 600 hold jó minőségü szántóföld kellő vetéssel és uri lakkal vasut állomáshoz közel. Czim a kiadóhivatalban. 4599

Csinosan butorozott utczai szoba november 1-re a Vörösmarty-utczában Andrássy-ut sarkán, egy vagy két ur részére kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 10070

Közbenjött akadályok miatt egy igen szép földszinten levő utczai lakás, a Vámház-körut mellett, azonnal esetleg május 1-re kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 10098

Igen szép és kényelmesen berendezett lakás a Lónyai-utcza elején november hó 25-ig kiadó, esetleg azonnal megegyezés után beköltözködhető. Czim a kiadóhivatalban. 10102

Különféle.

A hódoló diszmenet **irásban és képben.** Szerkesztette: Timár Szaniszló. 50 eredeti fényképfelvétel a jun. 8-iki bandériumról. Megrendelhető az „Egyetértés" kiadóhivatalában. Ára 1 frt. Ajánlott postai küldéssel 1 frt 15 kr.

Az **Ezeréves Magyarország** Nagy nemzeti diszmü. Fényképgyüjtemény Magyarország legszebb vidékeiről és az ezredéves kiállitásról. I. kötet ára diszkötésben 6 frt 50 kr. II. kötet (sajtó alatt) ára diszkötésben 4 frt. Megrendelhető az Egyetértés kiadóhivatalában.

Mint legkitünőbb termék legjobban ajánlható a **Pfau-féle Quarnero BRANDY** ZUBEK BERTALAN és Társa BUDAPEST, Egyetem-tér 5.

REPARATOR, meglepő gyorsan és biztosan ható szer **csúz és köszvény,** csuzos fej- és fogszaggatások, hülési és ficzamodási, valamint fagydaganatok ellen. Ára egy üveggel 50 kr vagy 1 frt. Kapható minden gyógyszertárban. A reparatorral a Rókus-kórházban 136 esetben tétetett kisérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 129 esetben teljes gyógyulás éretett el. Postai megrendeléseket pontosan teljesit a készitő: 29258 **KRIEGNER GYÖRGY gyógyszerész a „Magyar koronához", Budapest, Kálvin-tér.**

PACHOLEK KÁROLY Első magyar kard-, sarkantyu-, és vivőfelszerelési gyár. Alapittatott 1864-ben. BUDAPESTEN Gyár: VII., Balassa-utcza 5. Főüzlet: IV., Koronaherczeg-u. 10. 29088 Fióküzlet: VIII., Üllői-ut 66. Ajánlja saját gyártmányu tiszti, gyógyszerészi, állatorvosi, legénységi ugymint diszmagyar-, jogász- és gyermekkardok, sarkanyuk, kardkötő és portopeék. Olasz, franczia és magyar vivőfelszereléseit. Mindennemü javitások elfogadtatnak. Árjegyzéket franco küldök.

Millió ember már visszakapta ujra drága egészségét. **A szenvedő emberiség vigasztalása és segélyére,** kik galandféregben és gyomorbajban szenvednek.

Pántlikagiliszta fejestől a páfrány-tokocskák által, fájdalom nélkül, jótállás mellett, a legrövidebb idő alatt (6 percz alatt) teljesen elhajtatik. Egyedül valódi kapható: **Schneider József gyógyszerésznél** Resiczán, Fő-utcza 24. (Délmagyarország.) Ezen kitünő gyógyszer fájdalom nélküli, gyors és biztos eredményéért jótállás nyujtatik. Nem árt, ha pántlikagiliszta-féreg nincs is jelen. — Az életkor megjelölendő. **Törvényesen védve.** Egy eredeti doboz pontos használati utasitással a bel- és külföld részére **frt 3.50** postai utánvéttel vagy fenti összegnek előre való beküldésével. **A pántlikagiliszta tünetei a következők:** az arcz halványsárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyálkásodás, bevont nyelv, emészthetlenség, étvágytalanság felváltva mohó étvágygyal, gyakori rosszullét vagy épen ájulások és szédülés főleg éhgyomornál, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemlés, a test megdagadása, gyomorsav, gyomorhév, gyakori felböfögés, bélgörcs, hengergetés, hullámszerü mozgások, szuró szivó fájdalmak, és szurások a belekben, szivdobogás, a vérkeringés rendetlenségei különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a buskomorságra való hajlam, életuntság és a halál óhajtása. Továbbá itt minden gyógyszer kapható. **Santaltokocskák** hatásukban felülmulhatlanok, gyorsan és biztosan gyógyitanak nőknél és uraknál: hugycsőfolyásokat, folyásokat nőknél és uraknál befecskendezés nélkül. Egy doboz ára 2 forint 50 kr — Makacs betegségnél egy dupla adag 4 frt. 28776 Mind egyedül valódian kapható: **SCHNEIDER J. gyógyszerésznél Resiczán Fő-utcza 24.** (Délmagyarország.)

Ezredéves országos kiállitás **diszoklevél.** **MAGYAR FÉM- ÉS LÁMPAÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG** BUDAPEST-KŐBÁNYA.

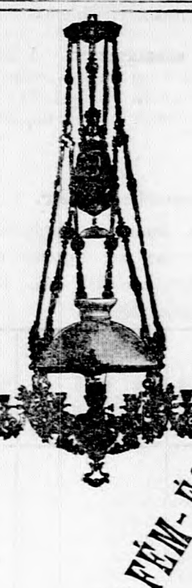

Petroleum-**lámpák** a legegyszerübb kiviteltől a legpazarabbig. **HERRMANN M.-féle szabad. villamlámpák,** a létező legjobb petroleum-lámpa. **Szesz-lámpák Auer-égőre. Unikum-lámpa,** a legczélszerübb használati lámpa. **Fém- és diszmütárgyak** Valódi **Királyolaj** a legjobb biztonsági petroleum.

Raktárak Budapesten: V., Gizella-tér I. szám. VI., Teréz-körut és Király-utcza sarkán. VIII., Üllői-ut 2. a Kálvin-tér sarkán. X., Jászberényi-ut. Pozsony, Lőrinczkapu-ut. 29149

A legujabb **hajtük és hajsütővasak.** **Müller J. L.-féle Millennium Bouqet-illat** ezen ujdonság felülmul minden várakozást kiváló üditő és kellemes illata által, üvegje 1 frt, 2 frt 50 kr. és 4 frt. **Müller J. L.-féle Brise de Violettes** a legujabb ibolya-illat, a frissen szedett ibolyának illatával egyenlő kellemessége, tartóssága és finomságára nézve felülmulhatatlan, üvegje 1.50, 2.50 és 4.50 frt. **Kapható egyedül,** cs. és kir. udv. szállitó **MÜLLER J. L.** illatszer és pipereszappan-gyárosnál Budapesten. Gyári raktár: Koronaherczeg-utcza 2. Gyár: Rottenbiller-utcza 6. Felhivom a n. é. közönség figyelmét a vegyészeti Pavillonban levő kiállitásom szives megtekintésére. Legkitünőbb **fog- és körömkefék.** **Fésük és szivacsokban** nagy választék. **Ruha- és hajkefékben** nagy választék.

Verne Gyula összes munkái Uj olcsóbb képes diszkiadás.

Senki fia. Ford. Gaal Mózes. 3 frt. Vászonkötésben 3 frt 60 kr.
Cascabel Caesar. Ford. Huszár Imre. 2 frt 50 kr. Vászonkötésben 3 frt.
Névtelen család. Ford. Huszár Imre. 2 frt 50 kr. Vászonkötésben 3 frt.
Branicanné asszonyság. Forditotta Huszár Imre. 3 frt. Vászonkötésben 3 frt 50 kr.
Várkastély a Kárpátokban. Ford. Huszár Imre. 1 frt 20 kr. Vászonkötésben 1 frt 60 kr.
Bombarnac Klaudius. Egy hirlaptudósitó jegyzet-könyve. 2 frt. Vászonkötésben 2 frt 40 kr.
Antifer mester csodálatos kalandjai. 3 frt. Vászonkötésben 3 frt 60 kr.
Servadac Hector kalandos utazása a naprendszeren át. Átdolgozta Szász Károly. III. kiadás. 1 frt 40 kr. Vászonkötésben 2 frt.
Világfelfordulás. Forditotta Huszár Imre. 1 frt. Vászonkötésben 1 frt 40 kr.
Két évi vakáczió. Forditotta Huszár Imre. 3 frt. Vászonkötésben 3 frt 50 kr.
Haza, Francziaországba! — Gil Braltar. Forditotta Huszár Imre. 1 frt 60 kr. Vászonkötésben 2 frt.
Egy sorsjegy 9672-dik szám. Forditotta Huszár Imre. 1 frt 20 kr. Vászonkötésben 1 frt 60 kr.
Éjszak a dél ellen. Forditotta Huszár Imre. 2 frt. Vászonkötésben 2 frt 40 kr.
A hóditó Robur. Forditotta Huszár Imre. 2 frt. Vászonkötésben 2 frt 40 kr.
Sándor Mátyás. Forditotta Huszár Imre. Két kötet. 4 frt. Vászonkötésben 4 frt 50 kr.
A lángban álló szigettenger. Forditotta Huszár Imre. 2 frt. Vászonkötésben 2 frt 40 kr.
Dél csillaga. A gyémántok hazája. Forditotta György Aladár. 1 frt 40 kr. Vászonkötésben 2 frt.
A Robinsonok iskolája. Forditotta Visi Imre. 1 frt 40 kr. Vászonkötésben 2 frt.
Kéraban, a vasfejü. Forditották György Aladár és Illésy Piroska. 2 frt. Vászonkötésben 2 frt 40 kr.
A föld felfedezése. Forditotta Brozik Károly. I. kötet: A hiresebb utazók története a XVIII. századig 2 frt. II. kötet: A XVIII. század hires hajósai. 2 frt. A két kötet egy vászonkötésben 4 frt 80 kr.
Grant kapitány gyermekei. Forditotta Vértesi Arnold. II. kiadás. Két kötet. 4 frt. Vászonkötésben 4 frt 50 kr.
Utazás a tenger alatt. Második kiadás. 2 frt. Vászonkötésben 2 frt 40 kr.
A rejtelmes sziget. Három részben. Átdolgozta Szász Károly. Harmadik kiadás. 1 frt 80 kr. Vászonköt. 2 frt 40 kr.
Utazás a holdba. Harmadik kiadás. 1 frt 20 kr. Vászonkötésben 1 frt 60 kr.
Utazás a hold körül. III. kiadás. 1 frt 20 kr. Vászonkötésben 1 frt 60 kr.
A Jangada. Nyolczszáz mértföld az Amazonon. Forditotta Visi Imre. III. kiadás 1 frt 80 kr. Vászonkötésben 2 frt 40 kr.
Öt hét léghajón. Utazás Afrikában. III. kiadás 1 frt 60 kr. Vászonkötésben 2 frt 20 kr.
Három orosz és három angol kalandjai. II. kiadás 2 frt. Vászonkötésben 2 frt 40 kr.
Utazás a föld körül nyolczvan nap alatt. II. kiadás. 2 frt. Vászonkötésben 2 frt 40 kr.
Strogoff Mihály utazása Moszkvától Irkutskig. Forditotta Szász Károly. II. kiadás. 1 frt 60 kr. Vászonkötésben 2 frt.
A Bégum ötszáz milliója. — A „Bounty" lázadói. Átdolgozta Szász Károly. II kiadás. 1 frt 20 kr. Vászonkötésben 1 frt 60 kr.

Megrendelhetők utánvéttel vagy a pénz előre beküldése mellett az **Egyetértés** kiadóhivatalában.

Makulatura **papiros** eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

A kisajátitási munkálatokban jártas **mérnök vagy geometer** havi fizetés mellett körülbelül hat hónap tartamára alkalmazást nyer a segesvár-szentágotai vasut épitésénél. A kisajátitási munkálatok esetleg vállalkozó mérnöknek is kiadatnak. Ajánlatok **a segesvár-szentágotai vasut igazgatóságához Segesvárra,** e hirdetménynek a lapban való megjelenésétől számitott nyolcz nap alatt adandók be. 29354

BUDAPESTI MAGÁN-ZÁLOGHÁZ REDLICH VILMOS Budapest, IV., Rostély-utcza II. (Az Ujvilág-utcza sarkán.) **Pénzkölcsön** mindennemü **arany- és ezüst-ékszerekre, zálog- és letétjegyekre** a teljes értékig a legjutányosabb feltételek mellett. — Vidéki megbizások pontosan és forduló postával eszközöltetnek. 29285

Titkos betegségeket, tehetetlenségeket, elgyengült férfierőt bujakóros bajokat, börbetegségeket, **hugycsőfolyásokat uj gyógymód szerint, befecskendezés nélkül, ha elévült is** gyógyit alaposan. **Torok és gége,** ugyszinte **hugycső** vizsgálatok naponta tükörrel eszközöltetnek. 29167 **Besenbek Alajos** orvos-sebész és szülész, 30 év óta e téren kölönleges orvos. Rendel naponta: reggel 9 órától délután 4 óráig és este 7—8 óráig. — Dijazott levelekre válaszoltatik. Lakik: Budapest, Király-utcza 14., II. em. 17. ajtó.

Most jelent meg! Most jelent meg! **KÉPES BUDAPESTI SZAKÁCSKÖNYV.**

Sz. Hilaire Josefa, Kovács Irma, Dorn Anna, Gombos Erzsi, Moesz Gézáné, özv. Gyöngyössy Sámuelné, Zemplényi Szabó Antalné nyomán szerkesztette **Zemplényi Szabó Antónia.** **Függelék: A magyar gazdasszony kincstára Hatodik,** négy szinezett képpel, 53 fametszettel és számos kiváló magyar étellel bővitett kiadás. **Nagy negyedrétü 583 lapon, a legdiszesebb kiállitásban. Ára füzve csak 1 frt 80 kr. Tartós félvászonkötésben, szinnyomatu-táblával 2 frt. — Diszkötésben 3 frt.** E legjobb és legterjedelmesebb **valódi magyar szakácskönyv** az 560 oldalra terjedő kötet közel 1500 étel s egyéb receptet vagy tárgyat tartalmaz a mi által **minden háziasszonyra igazi nélkülözhetlen kincscsé válik!** Épp ugy az egyszerü polgári, mint a legelőkelőbb uri háztartás czéljainak a legkitünőbben megfelel. Rendkivül dus tartalmából szük kivonatban a következőket emeljük ki:

ELSŐ RÉSZ: A szakács müvészet előcsarnoka. **Első szakasz:** Általános előismeretek. — **Második szakasz** 3 osztályban: Ételek az állat-, növény- és ásványországból. Tizenhárom rendben. — **Harmadik szakasz:** Az étanyagok előleges elkészitése, a főzés vagy sütés előtt. stb. — **Negyedik szakasz:** A feldarabolás; az asztal elrendezése, az asztalkendő müvészies összehajtása.
MÁSODIK RÉSZ: Gyakorlati szakácskönyv. **Első osztály:** A levesekről, husleves hatvan-féle, böjti leves huszonkétféle. A leves utáni ételekről husnapokon, harmincznyolcz-féle, böjti előételek huszonkét-féle. — **Második osztály:** A marhahusról, a mártásokról, a főzelékekről, összesen hatvannyolcz recezpt. — **Harmadik osztály:** A különféle becsináltakról, u. m. a becsinált szárnyasokról, a borju és borjubecsináltakról és vagdalékokról; a marhahus-, juhhus-becsináltakról, rostélyos-, czomb- és aszpikról. A halakról, békákról és szárcsákról s teknősbékákról, összesen százharmincznégy recezpt. — **Negyedik osztály:** A különböző tésztákról és pástétomokról. A különböző kókokról és pépekről. A lepények, rétesek és vegyes tésztás ételekről. Zsirban kisütött tésztákról. Az élesztős tésztákról. A gyümölcs étkekről; összesen kétszázharmincznyolcz recezpt. — **Ötödik osztály:** A különféle pecsenyékről, befőttekről és salátákról, összesen ötvenkilencz recezpt. — **Hatodik osztály:** A különféle tortákról és apró süteményekről. A czukrász süteményekről, összesen százhuszonkét recezpt. — **Hetedik osztály:** A kocsonyákról, crémekről, habos tejről, fagylaltról, geleéról, marmaládokról, berakott és befőzött gyümölcsökről; a hideg és meleg italokról, összesen százhetvenkilencz recezpt. A tulajdonképeni magyar ételek hozzá való étlapokkal, összesen kilenczvenhat recezpt.
HARMADIK RÉSZ: A magyar gazdasszony kincstára. **Első osztály:** A butorok és házi eszközök tisztitása. A férgek, bogarak és ártalmas állatok kiirtásáról. Folttisztitás. A házi festő és diszmosónő, összesen száznegyvenhárom recezpt. — **Második osztály:** Pipere és szépitő könyv Kályha-fénymáz és füstölő szerek készitése, összesen hatvanhárom recezpt. — **Harmadik osztály:** Eczet és élesztő készités, összesen harminczöt recezpt. — **Negyedik osztály:** Különféle étszerek fentartásáról és megjavitásáról. Különféle hasznos jegyzetek a mindennapi házi életből. A szobai énekes madarakkal való bánásmód és azok legkedveltebb fajai, összesen nyolczvan recezpt vagy tárgy. — **Ötödik osztály:** A házi orvos, összesen száznyolczvanöt recezpt. — **Függelék:** Mérték és pénzszámitás.

Megrendelhető és kapható az „Egyetértés" kiadóhivatalában Budapesten, a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett.

Ügyvédek és Közjegyzők számára minden eddig megjelenttek között legczélszerübb a Dr. TÖRÖK SÁNDOR-féle **Határidő-Napló 1897. évre.** Naplórészének beosztása páratlan, valamint a könyv többi tartalma is igen becses. **Ára 2 frt.** Prospectus kivánatra azonnal küldetik. Kiadja: **Károlyi György papirkereskedése** Budapesten, V. Dorottya-utcza 10. sz. Itt jelent meg továbbá XVI-ik évfolyamban a Fancler féle **Jegyzék Naptár 1897. évre.** Elismert practikus és általánosan kedvelt előjegyzési naptár, hasznos és becses tartalommal. **Ára 85 kr.** Kapható minden jó hirnevü könyv- és papirkereskedésben.

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség Arad.

25061. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak petrozsényi osztálymérnökségénél egy **irodaszolgai állás** üresedett meg, melylyel 250 frt évi fizetés, 60 frt lakbér és szolgálati egyenruha élvezete van egybe kötve.

A polgári alkalmazásra jogositó hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolványnyal ellátott altisztek ezen állás betöltésénél elsőbbséggel birván, felhivjuk azon kiszolgált altiszteket, kik az 1873. évi II. t. cz. értelmében jogosultsággal birnak s pályázni óhajtanak, hogy emlitett igazolványnyal felszerelt folyamodványukat, melyben a vasuti szolgálatra képesitő 35 évet meg nem haladó koron és ép, egészséges testalkaton kivül a magyar irás, olvasás és számolás elemeiben való jártasság, továbbá magyar honosságuk okmányilag igazolandó, következő czim alatt: „A magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon" legkésőbb **f. évi deczember hó 15-éig** terjeszszék be, minthogy az ezen határnapon tul vagy a jogosulatlan pályázóktól beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Az igazolványos kiszolgált katonai altisztek pályázati kérvényei mellékleteikkel együtt bélyegmentesek.

Közöljük végül, hogy a polgári állásra jogositó igazolványnyal ellátott azon közös hadseregbeli, hadi tengerészeti és honvédségi kiszolgált katona altisztek, kik a katonaságtól közvetlenül a szolgálat folytonosságának megszakitása nélkül lépnek át szolgálatunkba, véglegesitésük esetében és ha átlépésükkor 45-ik életévüket még tul nem haladták, a katonai szolgálatban töltött idejük az alapszabályszerü utánfizetés befizetése mellett nyugdijjogosult idejükbe beszámittatik.

Aradon, 1896. november 10-én.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Magyar királyi államvasutak.

140707/1896. szám.

Hirdetmény.

(Gács-magyar kötelék forgalom. Uj II. rész. 3. dijszabási füzetnek életbeléptetése.)

Folyó évi deczember hó 1-én gyors- és közönséges teheráruk, valamint élő állatoknak közvetlen szállitására, egyrészt a cs. kir. osztrák államvasutak gácsországi és bukovinai állomásai, továbbá a Ferdinánd császár északi vasut gácsországi vonalainak állomásai, másrészt a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasut magyar vonalainak állomásai közötti forgalomban II. rész 3. füzet czim alatt uj dijszabás lép életbe. Egyuttal az 1893. évi deczember hó 1-től érvényes hason czimü II. rész 3. dijszabási füzet az I—III. pótlékkal és függelékével együtt hatályon kivül helyeztetik.

Az uj dijszabás a végpályák igazgatóságainál és a részes állomásokon példányonkint 3 korona 50 fillérért kapható.

Budapest, 1896. október havában.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága, egyszersmint a részes vasutak nevében is.

A budapesti és bécsi katonakórházakban, valamint számos katonaezrednél nyert bő tapasztalat folytán ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket, hugycsőfolyásokat, sebeket, syphilis utókövetkezményeit, elgyengült férfierőt, magömléseket, önfertőztetés utóbajait, nőknél fehérfolyást, befecskendezés nélkül, bármely nő bajokat, a legmakacsabb **börbetegségeket,** valamint ifjukori bünök következtében beállott **ideg-** és ennek utókövetkezményeképp létrejött **hátgerinczbajokat** gyógyit 15 évi katonaorvosi és 10 évi polgári orvosi tapasztalat után, a **legujabb gyógymód** szerint, alaposan és biztos sikerrel **Dr. KAJDACSY,** v. cs. és kir. ezredorvos. Lakik: Budapesten. Váczi-körut 4. szám alatt. I. em. bejárat a lépcsőnél. 28048 Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig, este 7 órától 8 óráig. Nőknek ugy, mint férfiaknak külön be- és kijárat — külön váróterem. Dijazott levelekre azonnal válaszoltatik, gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Négy mérnöki állás.

A segesvári-szentágotai vasut épitésénél következő mérnöki állások töltendők be:

1. Egy mérnöki állás havonkénti 150 frt fizetéssel és 800 frt végkielégitési összeggel.

2. Három mérnöki állás 120 frt azaz egyszázhusz frt havi fizetéssel és 500 frt végkielégitési összeggel.

Az alkalmazás tartama az épités befejezéséig terjed. A mérnökökkel szolgálati szerződés köttetik, melynek alapján a végkielégitési összeg megelégedésre teljesitett szolgálataik és az épitési munkálatok befejezése után utalványoztatik ki.

A teljes folyamatban levő nehéz jellegü vasutépitési munkálatok ügybuzgó és törekvő fiatal mérnököknek a legjobb alkalmat nyujtják szép gyakorlat szerzéséhez.

Pályázatok **a segesvár-szentágotai vasut igazgatóságához Segesvárra,** e hirdetménynek a lapban való megjelenésétől számitott 8 nap alatt adandók be. 29353

Budapest, Nagy Sándor könyvnyomdájából, IV., Papnövelde-utcza 8. sz.